Postbus 234
7300 AE Apeldoorn
088 310 4000
info@vnog.nl
www.vnog.nl

Aan de colleges van de deelnemende gemeenten van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Datum	:	20 december 2022	Uw brief van	:	
Ons kenmerk	:	22-62625/22-087703/AM	Uw kenmerk	:	
Behandeld door	:	M. Rademaker	Bijlage(n)	:	Kadernota
Onderwerp	:	Kadernota 2024-2027			

Geacht college,

Op 15 december 2022 heeft het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) de Kadernota 2024-2027 vastgesteld. De Kadernota bevat de financieel-technische uitgangspunten voor de begroting 2024, een overzicht van de (beleids)ontwikkelingen en een risicoparagraaf. Wij verzoeken u deze brief en Kadernota ter kennisname aan uw raad aan te bieden.

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen moet VNOG de financiële en beleidsmatige kaders van de komende begroting voor uiterlijk 30 april ter kennisname aan de raden van de deelnemende gemeenten zenden. Hier voldoet VNOG nu aan.

Context
De Kadernota volgt de Toekomstvisie van VNOG. Deze Toekomstvisie is de basis voor het beleid van VNOG voor de komende jaren en wordt in de periode 2020-2026 uitgevoerd. In de Toekomstvisie staan de Opgaven die VNOG uitvoert, als antwoord op de vragen die de samenleving aan VNOG stelt. De vragen van de samenleving vormen het vertrekpunt van het boekwerk. Vervolgens worden de ontwikkelingen geschetst die spelen op de Opgaven van VNOG. Zo blijft VNOG een autoriteit op het gebied van veiligheid, in samenwerking met uw gemeente.

De gemeentelijke bijdrage gaat vanaf 2024 stijgen, vooral door autonome, voor VNOG niet te beïnvloeden, met name financiële ontwikkelingen (loon- en prijsindex, rente). Deze zijn voor een belangrijk deel terug te voeren op de grote onzekerheden in de wereld. Ook de gemeenten worden geconfronteerd met deze onzekerheden en daaruit volgende financiële ontwikkelingen. VNOG wil oog hebben voor de financiële situatie bij de gemeenten; voert daarom een terughoudend beleid en zoekt binnen bestaande middelen naar dekking. Zo worden de structurele beleidsontwikkelingen binnen bestaande middelen gedekt door besparingen. Bovendien stelt VNOG voor om de prijsontwikkeling in 2022 en 2023, die € 1,26 miljoen hoger uitvalt dan de ramingen in de circulaire van het gemeentefonds, niet door te vertalen in een extra stijging van de gemeentelijke bijdrage.

Naar de geest van de Toekomstvisie (“VNOG moet financieel gezond blijven en reëel prijzen indexeren”) zou nacalculatie wel een te overwegen mogelijkheid kunnen zijn. Gelet op de prognoses voor 2022 (er wordt geen tekort verwacht) wordt nacalculatie nu niet toegepast. Voor 2023 vormt de Halfjaarrapportage 2023 een tussenmeetmoment; de jaarrekening 2023 zal het eindbeeld geven. Mochten de prijsstijgingen wel tot tekorten leiden, kan dan een voorstel worden voorgelegd om de begroting hierop aan te passen. Via het gemeentefonds ontvangen de gemeenten loon- en prijscompensatie.

Ondanks de genoemde maatregelen gaat de gemeentelijke bijdrage per 2024 stijgen, zoals gezegd vooral door financiële ontwikkelingen (lonen, prijzen, rente, kassiersfunctie voor gemeentelijke piketten). De totale stijging van gemeentelijke bijdragen per 2024 bedraagt € 3.275.200.

In de Kadernota worden vervolgens tevens de laatste ontwikkelingen rondom het materieel, de kapitaallasten en de bijbehorende egalisatiereserve geschetst, waar de afgelopen jaren al diverse keren informatie over is verstrekt. Voor 2026 en 2027 wordt een reële stijging van de gemeentelijke bijdrage met 3 respectievelijk 2 miljoen (cumulatief 5 miljoen structureel) voorzien, door een stijging van de kapitaallasten, met name vanwege de stijgende rente.

VNOG blijft zoeken naar mogelijkheden om de stijging van de gemeentelijke bijdrage te beperken.

Bovendien speelt als belangrijke ontwikkeling de ophoging van de Rijksbijdrage aan VNOG, waar (nieuwe) verwachtingen vanuit het Rijk aan verbonden zijn, namelijk dat VNOG de crisisbeheersing en -communicatie versterkt, haar flexibiliteit verhoogt, de eigen informatiepositie verbetert en zorgt voor een goede aansluiting op de landelijke informatievoorziening. In de Kadernota wordt hier alvast op ingegaan, in afwachting op definitieve duidelijkheid vanuit het Rijk.

De Kadernota eindigt als gebruikelijk met een risicoparagraaf en diverse overzichten.

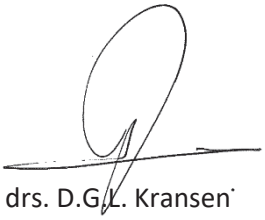
Vervolg
Op basis van de Kadernota stelt VNOG een ontwerp meerjaren begroting 2024-2027 op. Begin april 2023 zullen wij deze ontwerp begroting via u ter zienswijze aan de raden aanbieden, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dat vormt het wettelijk formele moment waarop de raden hun reacties kunnen geven.

De raden hebben hier twaalf weken de tijd voor. Volgens de wet moet het DB op de ingediende zienswijzen schriftelijk en gemotiveerd reageren. Dat moet het DB doen vóór het AB de begroting definitief vaststelt. Het is voorzien dat het DB in juli 2023 gaat reageren op de zienswijzen. Tijdens het zomerreces ligt de procedure stil. Vervolgens stelt het AB de begroting definitief vast in de vergadering van begin september 2023. De raden worden hier daarna over geïnformeerd. Bij wet moet de begroting vóór 15 september zijn vastgesteld.

Om de raden (tussentijds) goed mee te nemen in de ontwikkelingen wil de VNOG graag, naast de wettelijk verplichte momenten, andere middelen en instrumenten inzetten, aansluitend op de behoeften. De VNOG vindt de relatie met de raden namelijk van groot belang. De initiatieven die inmiddels hiervoor gestart zijn, zoals een raadsmagazine, het onlangs gehouden raadsevent en raadsbijeenkomsten, zullen worden voortgezet en nieuwe initiatieven worden, waar van meerwaarde en als daar behoefte aan is, ontwikkeld.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland,

drs. D.G.L. Kransen
secretaris

A.J.M. Heerts
voorzitter

veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Kadernota 2024-2027

30 november 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding / samenvatting	3
2. Wat doet VNOG?	6
3. Ontwikkelingen op de Opgaven	8
4. Ramingsgrondslagen begroting 2024	15
5. Nieuw beleid / beleidsontwikkelingen	18
6. Besparingen	22
7. Autonome ontwikkelingen	23
8. Financiële ontwikkelingen	26
9. Ophoging BDUR	31
10. Beleidsregels risico's, reserves en weerstandscapaciteit	36
11. De uitgevoerde risico-inventarisatie	38
12. Risico's versus weerstandscapaciteit	42
13. Financieel meerjarenperspectief 2024-2027	44
Bijlagen	45

1. Inleiding / samenvatting

Voor u ligt de Kadernota 2024 – 2027 van Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). De Kadernota bevat zoals gebruikelijk de (technische) uitgangspunten voor de komende begroting en gaat daarnaast in op (komende) beleids- en autonome ontwikkelingen. De Kadernota volgt de Toekomstvisie van VNOG, die in januari 2020 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Deze Toekomstvisie is de basis voor het beleid van VNOG voor de komende jaren en wordt in de periode 2020-2026 uitgevoerd. In de Toekomstvisie staan de Opgaven die VNOG uitvoert, als antwoord op de vragen die de samenleving aan VNOG stelt.

1.1. Effect Kadernota op de gemeentelijke bijdrage[1]

De gemeentelijke bijdrage zal vanaf 2024 stijgen als gevolg van met name niet door VNOG te beïnvloeden financiële ontwikkelingen (loon- en prijsindex, rente) en enkele andere autonome ontwikkelingen. Beleidsontwikkelingen worden grotendeels gedekt door besparingen. De prijzen stijgen ook al eerder dan 2024. Nadrukkelijk wordt er op gewezen dat VNOG deze stijging over de jaren 2022 en 2023 (circa € 1,26 mln structureel) niet op voorhand doorberekent in de bijdrage.

a. Beleidsontwikkelingen

Er zijn structurele en incidentele beleidsontwikkelingen voor totaal € 850.000. Voorgesteld wordt om structureel geld vrij te maken voor preventieve activiteiten aan de voorkant van de vlam. Van de structurele uitzetting ad € 796.000 betreft € 260.000 het AB-besluit van november 2021 naar aanleiding van het verzoek van de gemeenten dat VNOG als kassier optreedt voor de kostenverdeling van gemeentelijke piketten bevolkingszorg (zie paragraaf 5.7). Het gaat hier om budgetten die al in de gemeentelijke begrotingen zijn opgenomen en worden overgeheveld naar VNOG. De reële stijging van structurele kosten voor nieuw beleid bedraagt dus € 536.000 (€ 796.000 – € 260.000). Dit wordt afgedekt door besparingen binnen VNOG (€ 586.800, zie hierna).

b. Besparingen

Er zijn enkele besparingen mogelijk binnen de bedrijfsvoering (€ 586.800), terwijl via het begrotingsprogramma ‘Algemene dekkingsmiddelen’ een deel van de gestegen prijzen kan worden gedekt.

c. Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen in de samenwerking met ketenpartners (LCMS, Witte Kruis), (informatie)veiligheid en duurzaamheid leiden tot kostenstijgingen, die verplicht of op een andere manier onvermijdbaar zijn (€ 137.000).

d. Financiële ontwikkelingen

Door de aanhoudende onzekerheid in de wereld zijn prijzen niet stabiel en worden nieuwe uitdagingen verwacht. Ook de gemeenten worden geconfronteerd met deze ontwikkelingen. VNOG wil oog hebben voor de financiële situatie bij de gemeenten en voert een terughoudend beleid maar wel met de insteek dat wordt voldaan aan de taken die de samenleving haar oplegt en de bedrijfsvoering (conform Toekomstvisie) op orde blijft. Waar mogelijk is voor de ontwikkelingen dekking gevonden binnen de bestaande middelen.

[1] Bedragen t.o.v. begroting 2023

- *Lonen en prijzen*

De CAO-ontwikkelingen leiden conform beleid tot een aanzienlijke stijging van € 2.400.000; voor de prijsindex is een verhoging van € 490.000 noodzakelijk. Conform beleid zijn ook binnen de bestaande begroting in het programma 'Algemene dekkingsmiddelen' gelden ingezet als dekking voor gestegen prijzen in de exploitatie en investeringen.

De prijscompensatie wordt binnen de afgesproken methodiek niet verhoogd voor verschillen tussen de raming (bij de begroting, op basis van informatie uit de circulaires van het gemeentefonds) en de werkelijke ontwikkeling (de nacalculatie uit diezelfde circulaires). Via deze circulaires worden de gemeenten gecompenseerd voor de gestegen prijzen. Voor de lonen is dit wél de werkwijze. De reden om dit bij de prijzen niet te doen, is de ervaring dat zich hier nooit grote verschillen voordeden. Over de jaren 2022 en 2023 is dit echter wel het geval. Over die jaren mist VNOG 7% (3% geraamd minus 10% werkelijk) over 18 miljoen maakt € 1.260.000. Gelet op het uitgavenpatroon in de voorbije jaren, hoezeer ook beïnvloed door incidentele en bijzondere omstandigheden (COVID-19 etc.), is het voorstel om deze "gemiste" prijscompensatie nu niet te vertalen in een aanvullende stijging van de gemeentelijke bijdrage, boven de stijging die in deze Kadernota wordt gepresenteerd. Naar de geest van de Toekomstvisie ("VNOG moet financieel gezond blijven en reëel prijzen indexeren") zou nacalculatie wel een te overwegen mogelijkheid kunnen zijn. Gelet op de prognoses voor 2022 (er wordt geen tekort verwacht) wordt nacalculatie nu niet toegepast. Voor 2023 vormt de Halfjaarrapportage 2023 een tussenmeetmoment; de jaarrekening 2023 zal het eindbeeld geven. Mochten de prijsstijgingen wel tot tekorten leiden, kan dan een voorstel worden voorgelegd om de begroting hierop aan te passen

- *Investeringen en kapitaallasten*

In voorgaande kadernota's en begrotingen is reeds aangegeven dat de kapitaallasten dusdanig zullen stijgen dat deze op enig moment niet meer gedekt kunnen worden door een onttrekking aan de beschikbare egalisatiereserve. Hierdoor wordt een verhoging van de gemeentelijke bijdrage op termijn noodzakelijk. In voorgaande kadernota's kon hiervan al een voorlopige berekening gepresenteerd worden. Deze voorlopige berekening is nu verder doorgerekend met naast de voertuigen uit het materieel spreidingsplan ook de voertuigen uit het mobiliteitsplan en de overige investeringen. De resultaten van recent succesvol doorlopen aanbestedingen zijn tevens meegenomen. Prijzen zijn en blijven naar verwachting wereldwijd sterk in beweging.

Bovendien krijgt VNOG te maken met een stijgende rente. Dit heeft een groot effect en werkt door in hogere kapitaallasten, een snellere uitputting van de egalisatiereserve en dus in een eerdere en hogere stijging van de gemeentelijke bijdrage. Deze stijging van de bijdrage als gevolg van de kapitaallasten wordt nu voorzien in 2026 en daarmee - in tegenstelling tot de lijn in eerdere Kadernota's - bínnen de planperiode 2024-2027. In 2026 wordt uitgegaan van een stijging van de gemeentelijke bijdrage van € 3 mln. en vanaf 2027 van € 5 mln.

EFFECT OP GEMEENTELIJKE BIJDRAGE					
Hoofdstuk	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
5	Beleidsontwikkelingen	€ 850.000	€ 896.000	€ 796.000	€ 796.000
6	Besparingen	€ -586.800	€ -586.800	€ -586.800	€ -586.800
7	Autonome ontwikkelingen	€ 137.000	€ 157.000	€ 182.000	€ 192.000
8	Financiele ontwikkelingen	€ 2.875.000	€ 2.855.000	€ 5.830.000	€ 7.820.000
9	BDUR Ophoging - Besteding	€ -	€ -	€ -	€ -
	Saldo = effect op gemeentelijke bijdrage	€ 3.275.200	€ 3.321.200	€ 6.221.200	€ 8.221.200

1.2. Verhoging BDUR

Als belangrijke nieuwe ontwikkeling speelt de ophoging van de Rijksbijdrage aan VNOG, waar (nieuwe) verwachtingen vanuit het Rijk aan verbonden zijn. De contourennota 'Versterking

crisisbeheersing en brandweerzorg' van het ministerie die eind 2022 verwacht wordt, speelt daarbij een belangrijke rol. Deze contourennota is een uitkomst uit de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.

In december 2020 is het rapport verschenen over de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. Om de aanbevelingen hieruit op te pakken is een (bestuurlijk) afstemmingstraject doorlopen. De minister heeft op basis hiervan een contourennota gemaakt. De minister is namelijk van plan om de crisisbeheersing en brandweerzorg te versterken en de contourennota hierover zal eind dit jaar naar de Tweede Kamer gaan. De minister verwacht de contourennota in februari 2023 te bespreken met de vaste Kamercommissie en wil daarna het wetstraject opstarten om de Wet veiligheidsregio's aan te passen. De contourennota gaat gepaard met een verhoging van de bijdrage van het Rijk aan de 25 veiligheidsregio's (de zogenaamde 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding' (BDUR). Het gaat om een geleidelijke structurele ophoging.

Het Rijk gaat de bijdrage structureel ophogen omdat de veiligheidsregio's meer zijn en worden ingezet bij langdurige (bovenregionale) crises. Deze crises hebben een ander karakter dan traditionele 'flits'-rampen en brengen nieuwe taken voor de veiligheidsregio's met zich mee. De veiligheidsregio's, het Rijk en andere partners dienen zich gezamenlijk beter op dit soort crises voor te bereiden. Hiervoor moet in de crisisbeheersing en in flexibele netwerksamenwerking worden geïnvesteerd, alsook in goede (en veilige) informatievoorziening, onderlinge informatie-uitwisseling en crisiscommunicatie.

Eind augustus 2022 werden de eerste ideeën duidelijker over de omvang van de ophoging. Begin oktober werd meer helder over de verdere details, zoals de verdeling van het bedrag over de te versterken onderwerpen en de verdeling over de veiligheidsregio's voor in ieder geval 2023. Het exacte bedrag voor VNOG wordt duidelijk bij de beschikking voor de BDUR voor 2023 in december 2022. Ten tijde van het schrijven van deze Kadernota was er nog niet voldoende bekend om zaken geheel uit te werken.

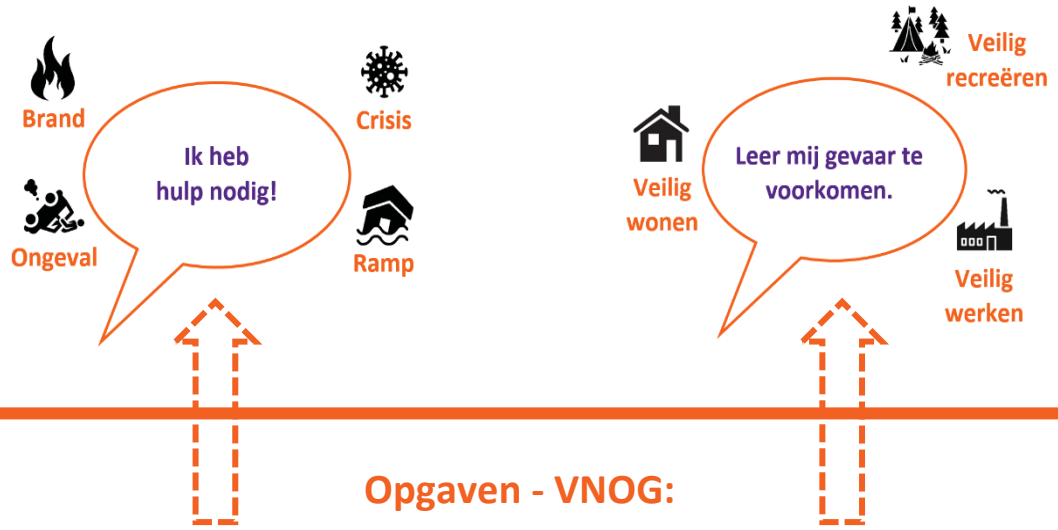
Gelet op deze onzekerheid wordt op dit moment in deze Kadernota nog terughoudend omgegaan met de invulling van de besteding van deze extra middelen. Op basis van de hoofdlijnen die al wel bekend zijn, bijvoorbeeld uit de (concept) contourennota, zijn in deze Kadernota in een separaat hoofdstuk een aantal bestedingsrichtingen opgenomen. Een daadwerkelijk bestedingsvoorstel zal begin 2023 volgen. Aangezien de eerste tranche van extra middelen per 2023 beschikbaar komt, moet de begroting 2023 dan ook nog worden bijgewerkt. Later volgt vervolgens ook een voorstel voor de besteding van de tweede tranche die per 2024 daar weer bovenop komt. Dat geeft ons nu de tijd om helderheid te krijgen over de exacte hoogte en verplichtingen en zaken uit te werken. De denkrichtingen in deze Kadernota helpen al wel mee in aanloop naar de besluitvorming begin 2023.

1.3. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft wat VNOG doet, in antwoord op de vragen van de samenleving. In hoofdstuk 3 worden de ontwikkelingen op de Opgaven van VNOG op hoofdlijnen gememoreerd. Hoofdstuk 4 gaat in op de technische uitgangspunten. Hoofdstuk 5 behandelt nieuw beleid / beleidsontwikkelingen en hoofdstuk 6 gaat in op de besparingen. Hoofdstuk 7 bevat enkele autonome ontwikkelingen. In hoofdstuk 8 worden de financiële ontwikkelingen toegelicht. Hoofdstuk 9 gaat in op verhoging van de BDUR. Hoofdstuk 10 beschrijft de beleidsregels en werkwijzen ten aanzien van risico's en het weerstandsvermogen. Hoofdstuk 11 bevat de inventarisatie van de inhoudelijke en financiële risico's en de waardering daarvan. In hoofdstuk 12 worden deze risico's tegenover de beschikbare weerstandscapaciteit gezet en wordt de weerstandsratio vergeleken met de daarvoor bepaalde streefwaarde. De Kadernota sluit af met hoofdstuk 13 over het meerjarenperspectief en enkele bijlagen.

2. Wat doet VNOG?

De vragen van de samenleving en het antwoord van VNOG daarop:

Opgaven - VNOG:

- **Beperkt en bestrijdt (Opgave 0.)**
- **Is vakbekwaam en deskundig (Opgave 2.)**
- **Werkt vanuit een sterke informatiepositie (Opgave 3.)**

VNOG levert:

Brandweer

GHOR

Crisisbeheersing

- **Voorkomt risico's (Opgave 0.)**
- **Stimuleert zelfredzaamheid en risicobewustzijn (Opgave 1.)**
- **Is deskundig (Opgave 2.)**
- **Werkt vanuit een sterke informatiepositie (Opgave 3.)**

VNOG levert:

Voorlichting

Risico-analyse /-duiding

Advisering

Informatie en systemen

VNOG heeft:

- Een compacte en slagvaardige brandweer, GHOR en multidisciplinaire crisisorganisatie.
- Passend materieel met bijbehorend goed opgeleide en getrainde medewerkers.
- Duidelijke informatie, die VNOG verzamelt, duidt en verspreidt waardoor zorg en hulp verbeteren.

VNOG:

- Informeert en stimuleert inwoners, bedrijven en organisaties.
- Biedt handelingsperspectief (wat kan ik zelf doen).
- Verzamelt, duidt en verspreidt informatie.

Missie: Samen werken aan veiligheid | Kernwaarden: Daadkrachtig – Deskundig - Gepassioneerd

2.1. Toekomstvisie VNOG

De samenleving stelt grofweg twee vragen aan VNOG:

- Ik heb hulp nodig! (bij brand, ongevallen, rampen, crises)
- Leer mij gevaar te voorkomen. (veilig wonen, werken en recreëren)

Burgers, bedrijven, instellingen en andere overheden stellen deze vragen aan VNOG. VNOG moet, op grond van haar wettelijke taken en verantwoordelijkheden uit de Wet veiligheidsregio's, deze vragen beantwoorden. Op 15 januari 2020 heeft het algemeen bestuur van VNOG in de Toekomstvisie VNOG vastgelegd hoe VNOG deze vragen beantwoordt, namelijk:

- VNOG is dé organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid. Het is een operationele organisatie, die bij een crisissituatie of ramp nu en in de toekomst garant staat voor professionele hulpverlening aan de inwoners en bezoekers van de regio.
- Noord- en Oost-Gelderland is een regio waar veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden. VNOG speelt in op demografische, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's. VNOG is een toekomstbestendige veiligheidsregio.
- VNOG heeft de volgende Opgaven:
    - Opgave 0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises (maatschappelijke opdracht)
    - Opgave 1. Zelfredzaam & risicobewust
    - Opgave 2. Vakbekwaam & deskundig
    - Opgave 3. Sterke informatiepositie
    - Opgave 4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde)
- VNOG werkt met compacte en slagvaardige posten met goed getrainde vrijwilligers vanuit een versterkte informatiepositie.
- Dit alles moet leiden tot een solide veiligheidsregio voor de lange termijn.

De Toekomstvisie is verder uitgewerkt in het regionaal beleidsplan; dit is het strategisch beleidskader van VNOG. Het beleidsplan is vastgesteld in december 2020 en beschrijft de koers voor een periode van vier jaar (2021-2024).

2.2. Monitoring voortgang Toekomstvisie

De Toekomstvisie loopt tot en met 2026. Het VNOG bestuur monitort periodiek de voortgang van de Toekomstvisie tijdens de reguliere P&C-cyclus. De Toekomstvisie vormt de basis van elke komende begroting en is daarin integraal verwerkt.

De Opgaven uit de Toekomstvisie vormen de rode draad in alle beleidsdocumenten van VNOG.

3. Ontwikkelingen op de Opgaven

Dit hoofdstuk behandelt de ontwikkelingen die spelen op de Opgaven van VNOG en gaat in op overkoepelende trends. De directeur en het managementteam bereiden nadere voorstellen voor – in het verlengde van de Toekomstvisie van 2020 en het mede daarop geënte en recent afgesloten traject over de organisatieontwikkeling.

3.1. Algemeen
In de komende jaren zal namelijk het risicoprofiel veranderen. De maatschappij moet zich te weer stellen tegen de veranderingen in het klimaat. Schaarste aan energie en de noodzakelijke energietransitie zetten druk op sectoren en op de samenleving als geheel. Technologische ontwikkelingen zijn een kans om deze beide ontwikkelingen, die een impact kunnen hebben op de fysieke veiligheid, het hoofd te bieden. De afhankelijkheid van (informatie) technologie is evenzeer een inherent risico (storingen, crimineel gebruik of terrorisme).

Hoe deze ontwikkelingen ons gaan raken is moeilijk voorspelbaar. Crises zullen echter langduriger zijn, met een grote impact, ook economisch en dus sociaal.

Veiligheidsregio's worden steeds meer een erkende partner in deze langduriger crises met bredere gevolgen voor de maatschappij. Het versterken van de democratische legitimatie voor het optreden van veiligheidsregio's tijdens crises is dan ook noodzakelijk. Dit geldt eens te meer, nu in algemene zin het vertrouwen van de burger in de overheid onder druk staat.

De verhouding tussen het Rijk en de veiligheidsregio's wordt mede bij de komende update van de Wet veiligheidsregio's (naar aanleiding van de wetsevaluatie) en de contourennota van de minister (als startpunt van die update) herijkt en VNOG levert hieraan een bijdrage. Vanuit het bestaande vertrouwen bij de deelnemende gemeenten en bij ketenpartners in en om onze regio, werkt VNOG daarom bovenregionaal (Oost-5, NIPV (Nederlands Instituut Publieke Veiligheid) en internationaal (Duitsland) samen. Crises beperkten zich immers nooit vanzelfsprekend tot bestuurlijke grenzen en zullen dat in een veranderend risicoprofiel in nog mindere mate doen.

Om in te kunnen spelen op bovenstaande ontwikkelingen zal VNOG als organisatie zich op een goede manier moeten laten zien op de huidige krappe arbeidsmarkt. Dit geldt in het bijzonder voor professionals in de (informatie)technologie. Besluitvorming o.a. tijdens crises moet steunen op een goede informatiepositie; de noodzaak van landelijke standaarden en uniformiteit wordt onderkend, terwijl binnen en tussen regio's investeringen in mensen en middelen nodig zijn. Bestaande plannen om bijvoorbeeld te komen tot een Veiligheidsinformatie en coördinatiecentrum (VICC) krijgen een impuls vanuit de verhoging van de rijksbijdrage (de BDUR middelen, zie hoofdstuk 9).

3.2. Opgave 0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises
Drie afdelingen zijn primair met deze Opgave bezig: Brandweerzorg, Risico- & Crisisbeheersing en de GHOR. De afdeling Brandweerzorg staat 24 uur per dag, 7 dagen in de week paraat om incidenten in het verzorgingsgebied van de VNOG af te handelen. De afdeling voorziet in adequaat, veilig en betrouwbaar materieel en materiaal, de vakbekwaamheid van de medewerkers en de logistiek.

De afdeling Risico- & Crisisbeheersing voorziet bij incidenten, rampen en crises in de crisisorganisatie die flexibel, slagvaardig en outputgericht optreedt.

De GHOR is een netwerkorganisatie en coördineert de geneeskundige zorg bij incidenten, rampen en crises. Dit gebeurt door de hulpverlening tijdens incidenten te laten functioneren als één (witte) keten. De Directeur Publieke Gezondheid (DPG) verbindt het zorgnetwerk aan de veiligheidsketen vanuit zijn/haar reguliere bekendheid met dit netwerk en is adviseur van het openbaar bestuur én partner van de andere partijen in het veiligheidsdomein. De GHOR kan gezien worden als het uitvoerend bureau voor de DPG en de bijbehorende taken. De GHOR draagt bij aan de voorbereiding van de geneeskundige hulpverleningsorganisatie. Dit vereist veel afstemming met ketenpartners uit de zorgsector, met de gemeenten en andere diensten, onder regie van het openbaar bestuur.

Ontwikkelingen
- Landelijke en wereldwijde omstandigheden hebben invloed op de uitvoering van deze Opgave, zoals onder andere de gestegen grondstofprijzen en het onderzoek naar de toekomst van de huidige inrichting van het vrijwillige brandweerbestel.
- Er komen nieuwe innovatieve technologische mogelijkheden, zoals de mogelijke inzet van drones voor luchtsurveillance op de Veluwe.
- Omdat verwacht wordt dat crises langduriger worden, komt er een impuls op de crisisbeheersing vanuit het Rijk door een substantiële ophoging van de rijksbijdrage (BDUR) aan de veiligheidsregio's. VNOG moet aan nieuwe verwachtingen vanuit het Rijk gaan voldoen (zie hoofdstuk 9).
- De DPG'en en de GHOR-bureaus hebben tijdens de COVID crisis uiteenlopende taken vervuld; van operationele uitvoering tot strategische beslissingen. Crisisbeheersing in de zorg is in beweging, het is belangrijk een sterke visie te hebben op de positie van de DPG als het gaat over de taken en verantwoordelijkheden tijdens crisis.
- De evaluaties van de Wet veiligheidsregio's en van de COVID-19 crisis kunnen komende jaren tevens van invloed zijn op de verdere doorontwikkeling van de GHOR.

3.3. Opgave 1. Zelfredzaam & (risico)bewust
VNOG stimuleert burgers, instellingen en bedrijven tot zelf- en samenredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid bij incidenten, rampen en crisis en het voorkomen daarvan. VNOG informeert inwoners en bezoekers over risico's en biedt handelingsperspectieven ter preventie én bij incidenten. VNOG wil een betrouwbare leverancier van kwalitatief hoogwaardige adviesdiensten en voorlichting zijn voor burgers en bedrijven, voor ketenpartners en – op basis van gemaakte afspraken – in de dienstverlening aan de deelnemende gemeenten. VNOG ambieert een positie als koploper en expert in deze Opgave, onder andere door allianties te sluiten met het bedrijfsleven en maatschappelijke partners. Binnen VNOG is de afdeling Risico- & Crisisbeheersing is primair met deze Opgave bezig.

Ontwikkelingen
- De omgeving van risico- en crisisbeheersing verandert in snel tempo. Er is sprake van een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die de aandacht voor (brand)veiligheid zeer noodzakelijk maken. Verarming, vergrijzing en het toenemen van het aantal andere talen in het land verhoogt risico's en vermindert de snelheid van de respons van de betrokken personen, van omstanders en van de meldkamer. In het programma Zelfredzaam & Risicobewust zal de VNOG deze ontwikkelingen meenemen.
- Het programma Zelfredzaam & Risicobewust is gestart in 2021. Via dit programma is de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen van de inwoners in de regio vergroot; het programma kent positieve resultaten en moet een structureel vervolg gaan krijgen, met de daarbij horende financiële dekking, zie hiervoor hoofdstuk 5.
- Een andere maatschappelijke ontwikkeling is de terugtredende overheid, die zich meer richt op coördinerende dan op uitvoerende taken. In lijn daarmee speelt het van kracht worden van de

Omgevingswet. Ook de aanhoudende aandacht voor prestatieverbetering van de overheid heeft invloed. Denk hierbij aan de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) waarin kwaliteitscriteria zijn opgenomen die van toepassing zijn op het gehele vlak van het omgevingsrecht, inclusief veiligheid. Dit vraagt nieuwe vaardigheden en competenties van de medewerkers.
- Er zijn tenslotte ook ontwikkelingen op de vraag van de samenleving aan VNOG: naast kennis over regelgeving worden nieuwe adviesvaardigheden en bekwaamheden gevraagd voor het zien van integraliteit, samenhang en het beschikken over een helikoptervisie. VNOG zal haar medewerkers hierop scholen en trainen (zie ook Opgave 2).

3.4. Opgave 2. Vakbekwaam & deskundig

Voor alle afdelingen van VNOG is het kunnen beschikken over vakbekwame en goed opgeleide en getrainde medewerkers van groot belang. De inspanningen met betrekking tot vakbekwaamheid zijn gericht op het versterken van de kwaliteit van de vrijwillige en de beroepsmedewerkers. Het veranderend risicoprofiel vraagt dat de organisatie zich voorbereidt op “de” langduriger multi crises. Getrainde medewerkers (vaardigheden), bredere functies en flexibele organisatievormen en werkwijzen zijn de sleutel. Doelstelling is dat VNOG over enkele jaren de medewerkers een helder handelingsperspectief blijft bieden. Gemeenten en ketenpartners behouden alleen dan hun vertrouwen in VNOG, als de medewerkers met zelfvertrouwen, vakbekwaam en deskundig hun werk doen. VNOG kiest binnen de fysieke veiligheid één of meer thema's, waarin het op kop gaat en een breed erkende expert-regio is.

Ontwikkelingen
- De impuls op vakbekwaamheid, zoals opgenomen in de Toekomstvisie van VNOG, wordt uitgevoerd.
- Voor het op peil houden van de vakbekwaamheid van de medewerkers binnen de crisisorganisatie worden binnen het Multi Opleiden Trainen en Oefenen (MOTO) gericht opleidingen en oefeningen georganiseerd, waarbij de risico’s uit het regionaal risicoprofiel leidend zijn. De genoemde landelijk ingezette impuls op de crisisbeheersing via de ophoging van de rijksbijdrage (BDUR) wordt hier ook op ingezet (zie hoofdstuk 9).
- Ook binnen de ‘koude’ organisatie kent VNOG een systeem van vakbekwaamheid, met accent op persoonlijke ontwikkeling, het voeren van ontwikkelgesprekken en mogelijkheden voor scholing, training en opleiding. Zowel een aanbod van collectieve trainingen (bijvoorbeeld thematisch zoals over hybride werken of voor een bepaalde functiegroep) als individuele scholing op basis van vragen van medewerkers, hebben hierin een plek.
- Informatietechnologie zal zich in snel tempo ontwikkelen. Voor het benutten van de mogelijkheden is permanente scholing essentieel (link met Opgave 3).
- Privacy en Security zijn belangrijk en cruciaal voor een veilige en verantwoordelijke bedrijfsvoering. Dit vraagt inzet, betrokkenheid en kennis van medewerkers. In de periode tot en met 2025 voeren we een awareness programma uit.
- Specifiek vanwege de komst van de Omgevingswet worden medewerkers toegerust, zodat zij integrale veiligheidsadvisering conform de Omgevingswet aan gemeenten kunnen verlenen, die zo vroegtijdig ondersteund worden bij ontwikkelingen in het fysieke domein.
- De crisisorganisatie van de witte kolom wordt doorontwikkeld. Hiervoor zijn principes en strategische doelen geformuleerd.

3.5. Opgave 3. Sterke informatiepositie

Door het verzamelen, duiden en verspreiden van duidelijke informatie worden veiligheid en het optreden van VNOG verbeterd, zowel in de koude als in de warme fase. Voor inwoners betekent dit dat zij weten waar zij de juiste informatie over veiligheid kunnen vinden en wat zij zelf, of samen met

anderen, kunnen doen (link met Opgave 1.). Daarnaast gaat het hier ook om de interne informatievoorziening van VNOG en de informatie, verantwoording en communicatie naar de diverse stakeholders, belanghebbenden en dragers van VNOG. Verder gaat het om het delen van informatie met (landelijke en regionale) partners.

Gegeven het veranderende risicoprofiel is de doelstelling dat er tijdens crises een continue en actueel risicobeeld bestaat, dat geduid wordt ten behoeve van bestuurlijke besluitvorming en operationeel handelen. De governance op de I(C)T binnen VNOG en in de bovenregionale en landelijke samenwerking moet daartoe versterkt worden. Om als VNOG een betrouwbare leverancier van data te zijn is de informatieveiligheid en goede interne informatie over de bedrijfsvoering en het gebruiken van business intelligence cruciaal. Binnen dit vakgebied wordt bezien of VNOG een volgende of een meer leidende positie inneemt.

Ontwikkelingen

- VNOG zet verder in op een actueel informatiebeeld. We participeren in landelijke projecten of zetten die zelf op. Voorbeelden zijn de Virtuele Assistent en de Landelijke Toegangsservice.
- Het gebruik van dashboards wordt verder uitgebouwd. Zeker in langdurige crises hebben de dashboards de afgelopen jaren hun meerwaarde bewezen.
- De genoemde ophoging van de rijksbijdrage (BDUR) is mede bestemd om de informatievoorziening en -aansluiting te versterken (zie hoofdstuk 9).
- VNOG ontwikkelt een Veiligheidsinformatie en coördinatiecentrum (VICC) ten behoeve van informatiesturing bij onze crisispartners. Het hebben van een dergelijk knooppunt is een landelijke verplichting, alsook de aansluiting op de landelijke voorziening KCR-2 (Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk) (zie hoofdstuk 9). Dashboards met onderwerpen uit ons multi-risicoprofiel vormen in het VICC een basis.
- De GHOR groeit naar een tactische/strategische rol als verbinder, bewaker, informatieknooppunt en adviseur. Uniformering van processen is een belangrijk doel voor de komende jaren. Dit betekent in de praktijk dat meer dan ooit de verbinding met andere regio's en partners moet worden gezocht.
- Het scenario denken wordt ook toegepast bij crises. Door tijdens het verloop van een crisis gestructureerd en systematisch vooruit te denken proberen we ons, met inzet van de beschikbare informatie, de aanwezige kennis en een brede ervaring en deskundigheid, zo goed mogelijk een voorstelling te maken van het mogelijke verloop van de crisis. Dat inzicht wordt op basis van de beschikbaar komende informatie steeds bijgesteld.
- VNOG zal uiterlijk 31 december 2023 op niveau 3+ moeten voldoen aan de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid) en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Ook daarna zijn inspanningen nodig om uiteindelijk naar een niveau 4+ door te ontwikkelen.
- Veiligheidsregio's gaan opgenomen worden in de vitale infrastructuur. Dit vergt extra inspanningen op het gebied van Privacy en Security om aan de daarbij horende eisen te voldoen.
- In 2023 wordt de BIO herzien en de AVG krijgt een aanvulling in de vorm van de e-privacy verordening. De gevolgen hiervan voor 2024 e.v. zullen worden opgepakt.
- VNOG wil de verbinding met de deelnemende gemeenten en andere stakeholders verder versterken. Er komen daartoe onder andere nieuwe vormen van presentatie, communicatie en verantwoording.

3.6. Opgave 4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers

Deze opgave wordt door alle afdelingen van VNOG uitgevoerd, waarbij de afdeling Bedrijfsvoering de organisatie ondersteunt met een scala van diensten.

Ontwikkelingen
- De bestuurlijke opdracht is voor de komende jaren vastgesteld in de Toekomstvisie: de regionale visie, de financiële gevolgen en de uitvoeringsafspraken lopen door tot circa 2026 en worden continue gemonitord.
- Verdere stappen worden gezet met de prestatieafspraken en een resultaatgerichte programmabegroting. Communicatie en verantwoording richting gemeenten en andere belanghebbenden kunnen daarbij aanhaken. De vernieuwde bestuurlijke prestatiekaart is hierbij een hulpmiddel.
- Duurzame inzetbaarheid van medewerkers wordt blijvend bevorderd; VNOG zoekt naar passende en nieuwe manieren om medewerkers hierin te stimuleren.

3.7. Overkoepelend
Er spelen tenslotte nog diverse ontwikkelingen die alle Opgaven en afdelingen van VNOG raken:

Samenwerken, vernieuwen en verbeteren
Samenwerken is belangrijk en biedt kansen. VNOG gaat de verbinding met Oost-5 (vijf veiligheidsregio's in het oosten van het land) en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) verder intensiveren. Het is mooi als medewerkers "halen en brengen" in landelijke overleggen en deelnemen in landelijke netwerken. Ook de samenwerking met bijv. financiële ambtenaren en vastgoedbeheerders bij de gemeenten wordt steeds intensiever. Een proces van continue vernieuwing en verbetering is de verantwoordelijkheid van de gehele organisatie, waarbij gebruik gemaakt wordt van ervaringen van andere veiligheidsregio's, van gemeenten en andere partners. Ongeveer drie keer per jaar worden inspirerende sprekers uitgenodigd voor lunchlezingen.

Innovatie
Bij alle afdelingen vinden innovaties plaats zoals hiervoor geschetst, zoals rondom dashboarding, scenario denken, informatie, samenwerkingen, etc. Ter illustratie nog een voorbeeld:
Bij Brandweerzorg worden de nieuwe tankautospuiten uitgeleverd:
- met een lichtgewicht opbouw (30% gewichtsbesparing);
- met onderdelen welke voor 80% herbruikbaar zijn en voor 90% recyclebaar;
- met een nieuw type transmissie: zuiniger in gebruik én effectiever blussen bij zeer lage rijsnelheden (natuurbrand bestrijding);
- geschikt voor nieuwe blustechnieken (effectiever en efficiënter);
- drie verschillende type voertuigen welke toch voor 80% gelijk zijn (eenvoudiger beheer / onderhoud).

In hoofdstuk 5 staan voorstellen voor nieuwe innovatieve initiatieven, passend binnen de lijnen van de Toekomstvisie, zoals samenwerking met startups en meer inzet van gedragswetenschap.

Duurzaamheid
De wereld staat voor een grote opgave voor de leefbaarheid op onze planeet. Vanuit overheden zijn duurzaamheidsdoelstellingen verwoord en eisen gesteld, waar ook VNOG minimaal aan moet voldoen. Op het gebied van duurzaamheid worden er binnen VNOG al geruime tijd de nodige stappen gezet; een overkoepelende beleidsvisie is in 2021 door het AB vastgesteld om de diverse initiatieven te stroomlijnen en die is verder uitgewerkt in een duurzaamheidsstrategie die wordt uitgevoerd. De ambitie van VNOG is om de landelijke eisen te volgen en daar waar zich kansen voordoen, nog een stap verder te zetten, mits de (financiële) mogelijkheden dat toestaan en VNOG haar wettelijke kerntaken kan blijven uitvoeren. De hoofdbestanddelen van het duurzaamheidsbeleid betreffen:

- het vastgoed, hierbij is nauwe samenwerking met de gemeenten nodig, die immers het vastgoed in bezit hebben en daar de investeringen in doen;
- de inkoop, duurzaam inkopen wordt al jaren toegepast bij VNOG en krijgt een verdere impuls omdat hierbij meer en meer door de veiligheidsregio's gezamenlijk wordt opgetreden;
- de mobiliteit, hierbij gaat het om alternatieve brandstoffen en elektrische voertuigen, alsmede de (laad) infrastructuur hiervoor (bij wet dient bijvoorbeeld een bepaald percentage van het voertuigenpark op termijn elektrisch te zijn, dit is in de meerjareninvesteringsplannen meegenomen);
- de bewustwording en het gedrag van de medewerkers en partners van VNOG zijn uiteraard cruciaal voor het succes van beleid op duurzaamheid.

De VNOG moet minimaal aan de wettelijke vereisten voldoen. Hier kunnen op termijn onvermijdelijke meerkosten uit volgen. Aan de andere kant zijn duurzaamheidsmaatregelen niet per definitie kostenverhogend en kunnen deze ook tot besparingen leiden (al dan niet op termijn en/of na een aanvankelijke extra investering). Waar van toepassing worden de effecten in de P&C-cyclus gemeld.

De VNOG heeft de ambitie, als het mogelijk is en niet ten koste gaat van haar kerntaken, verdere stappen te zetten dan de wettelijke verplichtingen. Dit is wel afhankelijk van hoe de gemeenten hier in staan. VNOG zal nagaan wat de coalitieakkoorden van de nieuwe colleges zeggen over de CO2-ambities in de gemeenten, om af te wegen hoe dit bij VNOG kan worden vertaald in acties. VNOG trekt op dit hele onderwerp nauw samen op met haar partners, zoals gemeenten en andere veiligheidsregio's. Voor bepaalde belangrijke onderdelen is VNOG afhankelijk van keuzes van anderen, bijvoorbeeld van de gebouweigenaren (de gemeenten) wat betreft duurzaamheidsmaatregelen in de panden.

Om een effectief duurzaamheidsbeleid uit te voeren, is het nodig om effecten van maatregelen blijvend structureel te kunnen meten en monitoren. Een voorstel hiertoe is opgenomen in paragraaf 7.5. Verder ligt een separaat voorstel voor tot het instellen van een duurzaamheidsreserve om daarmee (verdere) duurzaamheidsmaatregelen in de bedrijfsvoering van VNOG te kunnen bekostigen.

Veilige Energie Transitie
In het verlengde van de ontwikkelingen op duurzaamheid is de energietransitie in de samenleving in volle gang. Dit beïnvloedt het werk van VNOG. Dan gaat het zowel om de adviserende rol van VNOG ten aanzien van voornemens, als de bestrijdende rol van VNOG als zich bij de nieuwe middelen calamiteiten voordoen en de wijze waarop VNOG zich hierop voorbereidt. VNOG heeft gekozen voor een "volgend" ambitieniveau op dit onderwerp. Hierbij sluit VNOG, in afstemming en samenwerking met de andere veiligheidsregio's, aan bij reeds bestaande processen en activiteiten.

Openbaarheidsparagraaf
In de loop van 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). Volgens de Woo moet er in de begroting aandacht worden besteed aan beleidsvoornemens rondom de uitvoering van de Woo (in een openbaarheidsparagraaf) en in de jaarstukken moet er verslag worden gedaan van de uitvoering. Conform deze vereisten is in de begroting 2023 voor het eerst een openbaarheidsparagraaf opgenomen met de beleidsvoornemens. Omdat de Woo al in 2022 in werking is getreden, zullen we in de jaarstukken 2022 rapporteren op de uitvoering in 2022. Voor 2024 volgt VNOG de vereisten die de Woo stelt, door de wettelijke fasering van de Woo te volgen, zoals actieve openbaarmaking van informatie op het landelijke Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) wanneer het Rijk dit gereed heeft. In de openbaarheidsparagraaf van de begroting 2024 zal hier verder in detail op worden ingegaan.

Veranderende wetgeving

De volgende wijzigingen zijn in beeld en worden nauwgezet gevolgd. VNOG neemt actie waar nodig:

- Omgevingswet. Wachten is op inwerkingtreding; deze staat nu nog voor 2023, maar er zijn oproepen tot uitstel.
- De nieuwe Energiewet. Deze wordt het fundament van de energietransitie.
- Herziening staatsnoodrecht. Het huidige staatsnoodrecht dat het handelen van de overheid in noodsituaties regelt, is te complex en verspreid over veel verschillende wetten.
- Wijziging Wet publieke gezondheid. Deze voorziet in grondslagen om collectieve maatregelen te treffen voor de bestrijding van infectieziekten met pandemisch potentieel.
- De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA). Deze is voor de veiligheidsregio's uitgesteld. De precieze toepassing van de WNRA (en daarmee ook de gevolgen) zijn nog niet duidelijk.
- Aanpassing wet gemeenschappelijke regelingen. De wet is al van kracht en de vereisten ten aanzien van de Planning & Control-cyclus zijn al per 2023 doorgevoerd. Voor andere onderdelen valt VNOG onder een overgangstermijn. Uiterlijk 1 juli 2024 moet er een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling VNOG zijn.
- Veranderende financiële wetgeving (Besluit begroting en verantwoording, BBV). Dit leidt o.a. tot een veranderende rol van het dagelijks bestuur, dat vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid een rechtmatigheidsverklaring moet afgeven, hetgeen nieuwe eisen stelt aan de organisatie.
- Verzamelwet gegevensbescherming. Dit betreft aanpassing van de UAVG (uitvoeringswet AVG).
- Diverse uitwerkingen van de Wet digitale overheid. Deze hebben een verplicht karakter voor overheden. VNOG zal deze uitwerkingen dus moeten doorvoeren.
- Invoering e-privacy verordening. Deze gaat eisen stellen aan digitale communicatie.

4. Ramingsgrondslagen begroting 2024

Dit hoofdstuk beschrijft de financiële uitgangspunten voor de begroting 2024.

4.1. Kaders systematiek loon- en prijscompensatie

De systematiek voor de begroting 2024 verschilt niet van degene die is toegepast voor de begroting 2022 en 2023. Deze is als volgt:

1. Looncompensatie:
   De looncompensatie voor 2024 wordt berekend op basis van het percentage, dat wordt genoemd in de septembercirculaire 2022 van het Gemeentefonds. Daarnaast wordt gekeken of de ontvangen compensatie over voorgaande jaren voldoende was om de stijging van de lonen als gevolg van de afgesloten CAO en als gevolg van wijzigingen in de belastingen en premies te dekken. Als dit afwijkt, wordt dit in de betreffende jaarrekening gemeld. Zowel afwijkingen naar boven als naar beneden worden voor de nieuwe begroting verrekend met de gemeentelijke bijdragen (correctie).
2. Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR):
   Voor de raming van de Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR) die de VNOG van het Rijk ontvangt, wordt uitgegaan van de laatste beschikking. Voor de begroting voor 2024 is dit de beschikking die de VNOG ontvangt in december 2022 voor 2023. De BDUR bedraagt ongeveer 16% van de inkomsten van de VNOG. Als de uitkering in 2023 en 2024 (in juni wordt dit bekendgemaakt door het ministerie van Justitie en Veiligheid) wordt verhoogd voor loon- en prijscompensatie, wordt dit onderdeel van het betreffende jaarrekeningresultaat en kan bij bestemming van het jaarrekeningresultaat bijvoorbeeld terugvloeien naar de gemeenten of er wordt een voorstel voorgelegd voor bestemming.
3. Prijscompensatie:
   Voor de prijscompensatie wordt ook uitgegaan van het percentage in de septembercirculaire. Hier vindt geen verrekening met voorgaande jaren plaats.

4.2. Financiële kaders

1. Voor de formatie wordt uitgegaan van de vastgestelde formatie per 1 januari 2023. Hierin zijn begrepen de mutaties uit de Toekomstvisie. Uitbreiding en inkrimping van de formatie verloopt, voor zover dit niet gedekt kan worden binnen de begroting, via de Kadernota.
2. De loonkosten worden gebaseerd op de onder 1 genoemde formatie, rekening houdend met:
   a. de daarbij behorende functieschalen op de hoogste anciënniteit;
   b. incidentele en persoonsgebonden beloningscomponenten (gratificaties, arbeidsmarkt / functioneringstoelagen, extra periodieken e.d.) worden niet begroot, deze moeten worden opgevangen binnen het genormeerde formatiebudget;
   c. de laatst bekende cao-afspraken 2022;
   d. het loonindexcijfer uit de septembercirculaire 2022 van het gemeentefonds “loonvoet sector overheid” (4,2%). Voor 2024 is dit, na correctie, 7,0% (zie in de tabel in hoofdstuk 8 de berekening);
   e. het gemiddelde percentage voor de werkgeverslasten (o.a. sociale verzekerings- en pensioenpremies) voor 2022. Over 2023 en 2024 zijn de percentages voor de werkgeverslasten nog niet bekend;
   f. gedurende het begrotingsjaar 2024 wordt bij de financiële verkenningen en de jaarrekening een begrotings-brede toelichting gegeven op de afwijkingen van bovengenoemde aannames. Tevens worden de verschillen door onder- en/of overbezetting toegelicht;

   g. het opleidingsbudget beweegt mee met de loonsom (2% minus 100.000, zie hoofdstuk 13)
   h. de begroting 2024 wordt niet meer bijgesteld op basis van andere percentages in komende circulaires voor 2024.
3. Voor de raming van de vrijwilligersvergoedingen:
   a. wordt het bedrag voor 2023 genomen vermeerderd met de gevolgen van de laatste cao-afspraken;
   b. het loonindexcijfer uit de septembercirculaire 2022 van het gemeentefonds “loonvoet sector overheid” (4,2%). Voor 2024 is dit, na correctie, 7,0% (zie in de tabel in hoofdstuk 8 de berekening);
   c. voor het aantal repressieve vrijwilligers wordt uitgegaan van het vertrekpunt van de Toekomstvisie t.w. 1.355. Hierop worden de aanpassingen uit de Toekomstvisie voor de betreffende jaren in mindering gebracht;
   d. de begroting 2024 wordt niet meer bijgesteld op basis van andere percentages in komende circulaires voor 2024.
4. Voor de exploitatielasten wordt:
   a. de vastgestelde begroting (2023) gebruikt inclusief de structurele wijzigingen uit 2022, die nog niet in de primitieve begroting 2023 waren opgenomen;
   b. autonome ontwikkelingen worden meegenomen voor zover opgenomen in de Kadernota 2024;
   c. uitgegaan wordt van het prijsindexcijfer uit de septembercirculaire 2022 van het gemeentefonds “prijs overheidsconsumptie, netto materieel”, voor het jaar 2024: 2,4%;
   d. de begroting 2024 wordt niet meer bijgesteld op basis van andere percentages in volgende circulaires.
5. Voor de kapitaallasten wordt rekening gehouden met investeringen conform de Toekomstvisie, die is verwerkt in het jongste Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) plus de reguliere vervangingen die geen onderdeel uitmaken van het vernieuwde dekkings- en spreidingsplan, bijvoorbeeld ICT. Voor investeren en activeren zijn de uitgangspunten:
   a. disagio wordt niet geactiveerd;
   b. verkrijgings- of vervaardigingsprijs, waarbij geen rente wordt toegerekend tijdens het vervaardigingsproces;
   c. lineair afschrijven. Uitzondering: op gebouwen wordt annuïtair afgeschreven;
   d. componenten worden zo nodig apart geactiveerd;
   e. afschrijven tot boekwaarde nul. Indien een actief met winst of verlies wordt afgestoten, wordt het saldo hiervan ten gunste of ten laste van de egalisatiereserve kapitaallasten materieel gebracht;
   f. voor het jaar van investeren wordt alleen een half jaar rente gerekend, voor de jaren daarna rente en afschrijving (100%).
6. Bij de berekening van het rente-omslagpercentage is uitgegaan van een 3% voor de nog af te sluiten leningen voor de toekomstige investeringen voor met name de voertuigen in de periode 2024-2030. Het omslagpercentage zou dan uitkomen op 2,34%. Voor de berekening van de kapitaallasten voor de overgenomen kazernes wordt uitgegaan van de percentages van de voor de financiering afgesloten geldleningen. Deze kazernes worden echter in de komende jaren terug overgedragen aan de gemeenten Harderwijk en Doetinchem
7. Voor de producten dienstverlening wordt uitgegaan van kostendekkende tarieven.
8. Bij de verdeling van de gemeentelijke bijdrage over de deelnemende gemeenten wordt het verdeelmodel gebruikt. Dit verdeelmodel is conform de Gemeenschappelijke Regeling VNOG voor 2021 geactualiseerd. Het geldt voor vier jaren.

De loon- en prijscompensaties voor het jaar 2024 zijn, na toepassing van de hiervoor beschreven systematiek en kaders, als volgt[2]: € 2,4 mln. looncompensatie en € 490.000 prijscompensatie. In hoofdstuk 8 (Financiële ontwikkelingen) wordt dit nader onderbouwd.

[2] Prijscompensatie inclusief verhoging opleidingsbudget

5. Nieuw beleid / beleidsontwikkelingen

Dit hoofdstuk beschrijft voorstellen voor nieuw beleid/beleidsontwikkelingen, volgend uit (nieuwe) ontwikkelingen, zoals onder andere geschetst in hoofdstuk 3. Ze passen binnen de lijnen van de Toekomstvisie. De beleidsontwikkelingen worden gedekt binnen bestaande middelen (VNOG realiseert dit door bestaande ruimte, verschuivingen en besparingen, zie hoofdstuk 6).

5.1. Borging programmaplan Zelfredzaam & Risicobewust
In de Toekomstvisie VNOG 2020 is de strategische pijler Zelfredzaam en Risicobewust opgenomen. Hiermee ligt de focus voor de komende jaren meer op het stimuleren van inwoners met betrekking tot veilig leven. Om invulling te geven aan deze nieuwe organisatiekoers is het programma Zelfredzaam en Risicobewust ingericht. Dit programma richt zich op het vergroten van risicobewustzijn en gedragsverandering van inwoners en zet in op een zelf- en samenredzame regio, waar mensen veilig kunnen wonen, werken en recreëren. In de vergadering van 24 juni 2021 heeft het AB ingestemd met het programmaplan en de bijbehorende programmabegroting voor de jaren 2021 en 2022. De besluitvorming voor middelen vanaf 2023 en verder is gekoppeld aan de verantwoording middels programmarapportages. In december 2021 en juni 2022 heeft het AB kennisgenomen van deze programmarapportages. De rapportages zijn positief; voorgesteld wordt het programma voort te zetten. Op basis van het ontwikkelde (prototype) dashboard worden risicogerichte regionale bewustwordingscampagnes en -projecten uitgevoerd. Met de verdere ontwikkeling van het dashboard kunnen campagnes en projecten steeds specifieker worden ingericht. De benodigde dekking voor de jaren 2023, 2024 en 2025 is gebaseerd op de op 24 juni 2021 vastgestelde programmabegroting en bedraagt respectievelijk € 145.582 voor 2023, € 210.000 voor 2024 en € 233.000 voor 2025.

5.2. Optimalisatie gedragsverandering Zelfredzaam & Risicobewust
Diverse bestuurders hebben afgelopen tijd laten weten waardering te hebben voor de activiteiten van het programma ‘Zelfredzaam & Risicobewust’ en deze te willen doorzetten en verder ontwikkelen. Uit de resultaten van het programma blijkt dat het aanslaat bij de vragen uit de maatschappij. De initiatieven leveren meetbaar veiligheidswinst op. VNOG is met partners de samenwerking verder aangegaan (bijv. Brandbarometer, Iklaadaccuraat.nl, samenwerking met scholen en Leef-samen (slimme sensoren). Het opzetten van en deelnemen aan dit soort innovatieve samenwerkingen is intensief. De pilot in Harderwijk heeft geleerd dat de opschaling over de 22 gemeenten veel afstemming vraagt met zowel de gemeenten, als met de eigen organisatie in brede zin. De maatschappelijke context is na de start van het programma sterk veranderd, zie ook de prominente ontwikkelingen (hoofdstuk 3). Om het programma te borgen en verder te ontwikkelen is één aanvullende fte (schaal 11) nodig als procescoördinator Zelfredzaam & Risicobewust.

VNOG heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in kennis op het gebied van gedragswetenschap in relatie tot veiligheid. Deze kennis en capaciteit is succesvol ingezet in het programma. Er moet nu een doorontwikkeling komen van een brandweer/Brandveilig Leven-insteek naar een gedragswetenschappelijke benadering van multi. Ook is het de ambitie om een platformfunctie te vervullen op het gebied van gedrag & veiligheid. Het toepassen van gedragswetenschappelijke kennis kan enkel op de gewenste schaal plaatsvinden wanneer meer capaciteit hiervoor beschikbaar is. Door deze extra capaciteit is VNOG in staat om kennis breder in te zetten dan nu het geval is.

De benodigde verhoging bedraagt in totaal € 100.000.

5.3. Start-up in Residence Achterhoek

Het programma Start-Up in Residence (SIR) brengt Start-Ups en overheden met elkaar in contact om met gebruik van innovatiekracht in de regio maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. SIR is geïnspireerd op een binnen de gemeente Amsterdam geïntroduceerd groeiversneller programma. Bij deze innovatieve werkwijze is de overheid de leverancier van maatschappelijke vraagstukken waar Start-Ups gedurende zes maanden mee aan de slag gaan. Er vindt tijdens het traject coaching en scholing plaats waardoor Start-Ups kunnen groeien en bedrijfsoverstijgende samenwerking wordt gestimuleerd. In Noord- en Oost-Gelderland is er een SIR in de Achterhoek. Daar is een infrastructuur en netwerk waar o.a. Start-Ups al bij zijn aangesloten en waar er daardoor gemakkelijk gebruik gemaakt van kan worden. VNOG kan aan SIR Achterhoek deelnemen. Voor VNOG is dit een pilot. Als de ervaringen goed zijn, kan dit in andere delen van de regio een vervolg krijgen. Doelen zijn:

- Samenwerking en kennisuitwisseling overheid, bedrijfsleven en onderwijs.
- Inkopen met impact in eigen regio.
- Aanjager voor innovatieve oplossingen voor complexe problematiek.
- Vergroten eigen ondernemendheid als overheidsorganisatie.

Het is de insteek van VNOG dat de producten/oplossingen die voor de VNOG worden ingebracht, op regionale schaal worden uitgerold. Zo profiteren alle gemeenten in VNOG van de oplossingen die in SIR worden aangedragen.

Er zijn inmiddels definitief gelden beschikbaar vanuit de Achterhoek Board (impulsgelden Provincie Gelderland) voor de projectduur 2023 t/m 2025. Er zijn naast VNOG ook gemeenten die willen participeren. De governance van het construct moet nog worden uitgewerkt. In eerste instantie treedt VNOG op als aanjager/initiatiefnemer; na de uitrol sluit VNOG aan als participant. Het voorstel is om te gaan werken op basis van bestuurlijk gedragen thema's, bijvoorbeeld klimaatadaptatie, energietransitie en inclusiviteit.

VNOG analyseert gedurende de projectduur welke vragen in dit construct opgepakt kunnen worden. Dit is afhankelijk van de behoeften die spelen binnen de deelnemers. Voorbeelden zouden kunnen zijn (waar bedrijfsleven / Start-Ups ons meerwaarde biedt):

1. Omslag operationele informatie; van plat digitaal (kaartjes) naar echt informatiegestuurde gegevens (gebruik maken van brondata, informatie die ertoe doet); ontwikkeling digitale stad;
2. Recycling oude uniformen (van inzameling, verwerking tot nieuw product);
3. Haalbaarheidsplan samenwerking vakbekwaamheidspleinen – onderwijsinstellingen;
4. Sensoring en digitalisering, verkenning naar mogelijkheden en besparingen;
5. De vrijwilliger van de toekomst; van brandweerzorg naar crisisbeheersing (met als doel niet meer taken neer te leggen bij een kleiner wordend aantal vrijwilligers, maar juist op zoek naar verdeling van taken onder meer mensen.

Voor de uitvoering zou overigens ook gebruik gemaakt kunnen worden van het bestaande interne VNOG-leiderschapstraject, door deelnemers hieraan aan SIR te laten participeren in de samenwerkingshubs, als informant, (gedelegeerd) opdrachtgever of participant (afhankelijk van de ontwikkelbehoefte van de deelnemer van het leiderschapstraject).

5.4. Inrichting crisisruimten en verbindingen

De operationele ruimtes in het pand Europaweg (actiecentrum, ROT ruimte, etc.) moeten verhuizen in verband met het verlaten van dit pand eind 2023. Voor de inrichting van nieuwe crisisruimtes in de tijdelijke locatie is een investeringsbudget benodigd. De volgende zaken moeten worden ingericht:

- Meubilair voor zover dit niet al meegenomen is in het totaal van de tijdelijke huisvesting;
- Audiovisuele middelen en ICT, denk hierbij aan uitbreiding met een video Wall;
- 360 graden zicht voor vergadering op afstand.

Een goede verbinding tussen het COPI en het ROT (en de actiecentra) is nog niet georganiseerd. Om deze lacune in te vullen wordt voorgesteld om te gaan werken met een systeem dat dit kan realiseren, zoals een drone en mobiele 360 graden camera. Hiervoor is zowel de techniek nodig als scholing van de bedieners en gebruikers. De benodigde middelen moeten nog nader worden uitgewerkt; dekking gaat via het verhuisbudget voor de tijdelijke huisvesting. Dit wordt tijdelijk onttrokken aan de bedrijfsvoeringsreserve, die later weer wordt aangezuiverd vanuit de bespaarde huur na het verlaten van de Europaweg. In de Halfjaarrapportage 2022 is deze werkwijze al aangegeven.

5.5. VNOG-account voor vrijwilligers, niveau F1

De doelstellingen voor dit voorstel zijn: 1. vergroten betrokkenheid en gebruiksgemak van de vrijwilligers bij VNOG en 2. informatiebeveiliging. Reeds enige tijd is er de behoefte om de brandweervrijwilligers een eigen digitale identiteit te geven binnen de VNOG-kantooromgeving. Dit kan gerealiseerd worden door ook de vrijwilligers een @vnog.nl account te geven in Microsoft office 365. Deze accounts kunnen dan gebruikt worden om:

- in te kunnen loggen op MIJN VNOG (intranet), voor interne berichtgeving en versterken betrokkenheid;
- mail te kunnen ontvangen;
- Single Sign On te kunnen koppelen met diverse achterliggende applicaties (het gemak van maar één keer te hoeven inloggen om meerdere VNOG-applicaties te kunnen benaderen);
- koppeling aan de landelijke Elektronische Leeromgeving van de vrijwilligers (ELO) met de lesstof;
- inloggen in Topdesk/Axxerion (en later het nieuwe FMIS/ITSM), dit zijn de programma's die gebruikt worden rondom alles omtrent materieel en materiaal (bestellen, storingen melden, reserveringen, etc.)
- ontsluiting tot overig lesmateriaal op SharePoint;
- informatieveiligheid van VNOG beter te kunnen garanderen, omdat de inlog op applicaties dan via VNOG-accounts gebeurt en niet meer via privé mailadressen. Het huidige systeem met privé mailadressen voldoet niet aan de beveiligingseisen uit de BIO en levert risico's op Privacy en Security en kan leiden tot het niet toegankelijk zijn van landelijke voorzieningen, zoals de ELO.

De benodigde structurele budgetverhoging is € 63.000.

5.6. Formatie-uitbreiding Externe en industriële veiligheid

Externe en Industriële Veiligheid is nog een kennisveld waarvan bekend is dat deze binnen VNOG te kwetsbaar is georganiseerd door beperkte formatieruimte (momenteel 2,75 fte beschikbaar). Volgens een recent verschenen rapport van Kappeteijn Safetys moet er de komende jaren 4 fte beschikbaar zijn voor dit kennisveld om de kwaliteit van advisering te waarborgen en intern voldoende continuïteit te organiseren. Als hier niet in wordt voorzien leidt dit tot een beperkte taakuitvoering inzake advisering en toezicht industriële veiligheid en het niet op een correcte en gestructureerde wijze uitvoeren aan het volledige wettelijke takenpakket, waaronder 800 noodzakelijke uren voor inspecties bij tien BRZO-bedrijven in de regio. Binnen RCB bestaat geen structurele ruimte om de cruciale ophoging met 1 fte schaal 11 en 0,25 fte schaal 10 binnen de P-formatie op te vangen. De ophoging bedraagt € 120.000 structureel.

5.7. Verzoek gemeenten: piketvergoeding expertteam Bevolkingszorg

Het AB heeft op 28 oktober 2021, op voorstel van de gemeentesecretarissen (CSO), besloten dat er regiobrede gemeentelijke expertteams komen voor de gemeentelijke taak van de Bevolkingszorg. Deze expertteams gaan intergemeentelijk optreden. Ze worden gevuld door medewerkers van de gemeenten die piket draaien. Het AB heeft besloten dat zij een piketvergoeding moeten krijgen en heeft aan het CSO opdracht gegeven om de werkwijze voor de piketvergoeding uit te werken. Deze komt op het volgende neer. De gemeenten vullen gezamenlijk de 'piketpot' die bij de VNOG

geparkeerd staat. Dit verloopt via de gemeentelijke bijdrage. Aan het eind van het jaar zullen de betreffende gemeenten vanuit die 'piketpot' door de VNOG gecompenseerd worden in de gemaakte piketkosten. VNOG fungeert voor dit onderwerp als een financieel verdeelstation (kassier) voor een verrekening tussen de gemeenten onderling, voor een gemeentelijke taak, op verzoek van de gemeenten. De VNOG-begroting (en daarmee de gemeentelijke bijdrage) gaat structureel omhoog met het bedrag van de 'piketpot' ad € 260.000. Aangezien deze stijging van de gemeentelijke bijdrage op verzoek van de gemeenten zelf plaatsvindt en eigenlijk geen inhoudelijk effect heeft voor VNOG (VNOG treedt enkel op als verdeelstation/kassier voor de gemeenten), wordt dit onderwerp niet beschouwd als "nieuw beleid/beleidsontwikkelingen" van VNOG in eigenlijke zin.

5.8. Samenvatting nieuw beleid / beleidsontwikkelingen

Onderstaande tabel vat de beleidsontwikkelingen samen:

NIEUW BELEID / BELEIDSONTWIKKELINGEN						
Paragraaf	Programma	Omschrijving beleidsontwikkeling	2024	2025	2026	2027
5.1	2:RCB	Programmaborging zelfredzaam & risicobewust	€ 207.000	€ 253.000	€ 253.000	€ 253.000
5.2	2:RCB	Optimalisatie gedragsverandering programma zelfredzaam & risicobewust	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
5.3	2:RCB	Startup in Residence Achterhoek	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -
5.4	5: BV	Inrichting crisisruimten en verbindingen	€ -	€ -	€ -	€ -
5.5	5: BV	VNOG account voor vrijwilligers (@vnog.nl)	€ 63.000	€ 63.000	€ 63.000	€ 63.000
5.6	2:RCB	Formatie uitbreiding externe en industriele veiligheid	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000
5.7	2:RCB	Gemeentelijke piketvergoeding expertteam bevolkingszorg	€ 260.000	€ 260.000	€ 260.000	€ 260.000
		Totaal beleidsontwikkelingen	€ 850.000	€ 896.000	€ 796.000	€ 796.000

6. Besparingen

Dit hoofdstuk beschrijft de besparingen die VNOG binnen haar eigen middelen beschikbaar heeft om de structurele financiële gevolgen van de beleidsontwikkelingen (zie hoofdstuk 5) op te vangen (exclusief voorstel piketvergoeding expertteams, zie paragraaf 5.7.).

De besparingen zijn gevonden in de volgende posten:

- Voor de post 'Zorg voor personeel' (exclusief brandweerzorg) worden momenteel centrale afspraken gemaakt. Hierdoor is een besparing mogelijk (€ 20.000).
- Het centrale opleidingsbudget kan gelet op het uitgavenpatroon van de afgelopen jaren verlaagd worden met € 100.000 per jaar.
- Het budget voor RI&E-Advies van € 43.500 kan gelet op het uitgavenpatroon verlaagd worden met € 20.000 per jaar.
- De post' Onvoorzien' wordt structureel afgeraamd naar een niveau van € 250.000. Op basis van ervaringen wordt dit als voldoende beschouwd.

In totaal is er voor € 586.800 aan besparingen:

BESPARINGEN						
Paragraaf	Programma	Omschrijving besparing	2024	2025	2026	2027
6	Algemeen	Besparing zorg voor personeel (aframing)	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
6	Algemeen	Besparing opleidingsbudget	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
6	5: BV	Besparing RI&E-Advies	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
6	7: ADM	Aframing post onvoorzien c.a.	€ -446.800	€ -446.800	€ -446.800	€ -446.800
		Totaal besparingen	€ -586.800	€ -586.800	€ -586.800	€ -586.800

7. Autonome ontwikkelingen

Dit hoofdstuk beschrijft de autonome ontwikkelingen (“van buiten komend onheil”).

7.1. Facilitair informatiesysteem, FMIS
Het bestaande systeem voor het beheer van de kantooromgeving (bestellingen, storingen, reserveringen) en het bestaande systeem voor het beheer van het materieel/materiaal zijn aan vervanging toe en worden conform planning vervangen door één Facilitair Management Systeem (het FMIS). De aanbesteding hiervoor gaat eind 2022 van start. In een eerdere Kadernota is al eens gemeld dat gelet op de prijsstijgingen in de markt het oude budget niet toereikend zal zijn en naar een reëel niveau moet worden bijgesteld. De benodigde ingeschatte verhoging bedraagt € 50.000.

7.2. Contract Witte Kruis
Het Witte Kruis heeft het doorlopende contract met de GHOR voor de inhuur van OVDG’en (Officieren van dienst geneeskundig) opgezegd. Doel was om medio december 2020 een nieuw contract te hebben. Dat is vanwege de inzet van de medewerkers van de GHOR in de COVID-19-problematiek niet gelukt. Met wederzijds goedvinden is afgesproken dat tot het moment van het sluiten van een nieuwe overeenkomst de afspraken uit de oude overeenkomst blijven gelden. De GHOR was in 2022 nog met het Witte Kruis in gesprek over een toekomstbestendige OVDG invulling. Uit dit overleg is gebleken dat deze samenwerking zal worden beëindigd. VNOG gaat dit zelf organiseren. De financiele consequenties die dit met zich mee kan brengen zijn nog niet duidelijk. Mogelijk zullen er extra middelen nodig zijn om deze wettelijke activiteit van de VNOG uit te (laten) voeren. In dat geval worden nadere voorstellen gedaan. Het onderwerp is tevens opgenomen in de risicoparagraaf (zie hoofdstuk 11).

7.3. LCMS geneeskundige zorg
LCMS is de digitale tool die gebruikt wordt door veiligheidsregio’s en crisispartners om netcentrisch samen te werken. LCMS staat voor Landelijk Crisismanagement Systeem en wordt gebruikt om een actueel en gedeeld beeld te onderhouden. LCMS wordt gebruikt door alle 25 veiligheidsregio’s en landelijke partijen zoals het NCC en LOCC. De laatste jaren maken steeds meer organisaties gebruik van het systeem. Binnen LCMS wordt alle informatie rondom risico’s, incidenten, rampen en crises gedeeld om tot een actueel gedeeld beeld te komen. In de Kadernota 2020 was het budget voor het geneeskundige deel van LCMS ingaande 2022 met € 32.000 verlaagd op basis van de verwachting dat ingaande 2022 de door VNOG af te dragen landelijke bijdrage met dit bedrag zou verminderen. Het NIPV heeft echter meegedeeld dat deze daling niet gerealiseerd wordt, met name doordat minder partijen dan destijds verwacht participeren in dit deel van het LCMS. Daardoor is ingaande 1 januari 2023 een structureel nadeel van € 32.000 ontstaan.

7.4. Extra opslagcapaciteit voor e-mail archivering
De archivering van e-mail leverde bij vele overheden praktische uitvoeringsproblemen op. De werkwijze was erg bewerkelijk en in de praktijk lastig uitvoerbaar. Eigenlijk moest elke mail separaat worden beoordeeld en opgeslagen. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft daarom nieuw ontwikkelde selectielijsten voor e-mail gemaakt. Op grond daarvan mogen mails voortaan, afhankelijk van de functie van medewerkers, in bulk worden opgeslagen, namelijk door de mailbox als geheel in één handeling te archiveren. Dit gebeurt bij voorkeur door automatische labeling. Voor medewerkers geldt een zevenjarige bewaartermijn, voor sleutelfunctionarissen een permanente bewaring. Dit is een grote verbetering ten opzichte van de oude werkwijze. Daarmee wordt voldaan aan de Archiefwet, met uiteraard inachtneming van de privacywetgeving. Labelling zou kunnen met een zogenaamde Microsoft e5 licentie, maar de exacte werkwijze hiervoor zal nog verder in detail worden

uitgewerkt. Er moet wel voldoende digitale opslagruimte zijn om de betreffende mails langdurig op te slaan. Daarvoor is uitbreiding van de geheugencapaciteit nodig. De meerskosten, berekend op basis van een schatting van de gemiddelde mailbox grootte, het personeelsverloop en inschatting hoeveel mailboxen jaarlijks welke status krijgen (7 jaar bewaartermijn of permanente bewaring) bedragen structureel € 30.000 per jaar.

7.5. Duurzaamheid: CO2-prestatieladder
Eind 2021 is een duurzaamheidsvisie voor VNOG vastgesteld door het AB. Deze houdt in dat VNOG minimaal de wettelijke verplichtingen volgt, maar ook zoekt naar duurzaamheidsaspecten waarin kan worden versneld. Dit alles met het oog op de duurzaamheidsopgave, zoals de wettelijke verplichting tot het verminderen van de CO2 voetprint in 2030. De visie is uitgewerkt in een duurzaamheidsstrategie. Deze bestaat uit een zestal thema's: inkoop, vastgoed, facilitair, mobiliteit, gedrag en specifieke VNOG- en brandweeractiviteiten. Organisaties en bedrijven zijn verplicht een en ander systematisch uit te voeren en te monitoren.

Als nulmeting gaat VNOG daarom, door middel van de CO2-prestatieladder en met behulp van externe ondersteuning, in kaart brengen wat de huidige CO2 voetafdruk is van VNOG. Hierbij wordt zichtbaar bij welke werkprocessen CO2 wordt uitgestoten en om welke hoeveelheden het gaat. Op basis daarvan kan in kaart worden gebracht welke verdere aanpassingen er mogelijk zijn om de voetprint verder te verlagen en welke de meeste winst opleveren. De ladder zal in 2023 worden ingevuld; eenmalige kosten bedragen € 30.000.

De CO2 -prestatieladder is een instrument om de CO2-uitstoot van een organisatie te bepalen en te reduceren. Daarnaast is het een handzaam en duurzame tool om in te zetten bij aanbestedingen om verdere CO2-reductie te bevorderen. De CO_2-prestatieladder kent vijf niveaus, opklimmend van 1 naar 5. Tot en met niveau 3 gaat het om de CO2-reductie van de eigen organisatie. Voor niveau 4 en 5 betreft het de reductie van de CO2-uitstoot van de keten en de sector, onder andere via het aanbestedingsbeleid. Daarnaast wordt, samen met je partners, de CO2-uitstoot van de keten verminderd, o.a. door innovaties in de sector. De bijbehorende eisen komen voort uit vier invalshoeken: inzicht, reductie, transparantie en participatie. Per niveau zijn eisen gedefinieerd die worden gesteld aan de CO2 -prestatie van de organisatie en haar projecten. Dit moet jaarlijks geactualiseerd worden. De meerkosten hiervoor bedragen € 10.000 per jaar.

Zie voor een nadere toelichting op het hele duurzaamheidsvraagstuk paragraaf 3.7.

7.6. Toegangsbeheer
VNOG maakt gebruik van 56 kazernes, pand Europaweg, etc. De kazernes zijn in eigendom van de 22 gemeenten en kennen eigen sleutelsystemen. De toegang is vaak omslachtig; dit belemmert de bedrijfsvoering van VNOG en de situatie brengt ook issues met zich mee rondom inbraak en informatiebeveiliging. De invoering van een uniform toegangsbeheer staat daarom op de actielijst. In de afspraken rondom de demarcatie van de huisvesting, zoals vastgesteld door het AB, is dan ook opgenomen dat VNOG met voorstellen hiervoor zal komen. In de demarcatieregeling staat dat hiervoor een separate kredietaanvraag opgevoerd zal worden.

Om uniform toegangsbeheer te realiseren moeten de kazernes/locaties, conform de afspraken binnen de demarcatie, voorzien worden van een nieuw toegangssysteem. De totale kosten hiervoor bedragen € 1 miljoen. Doel is om de realisatie hiervoor gefaseerd te laten verlopen: beginnend bij nieuwbouw en bij afgeschreven systemen, daarna bij oefenlocaties en daarna als het betreffende systeem aan vervanging toe is. Op die manier wordt kapitaalvernietiging voorkomen.

Omdat van de huidige 56 kazernes de komende jaren plm. 9 met nieuwbouw gerealiseerd zullen worden en daarin de aanleg van toegangsbeheersystemen wordt meegenomen in het bouwbudget, heeft VNOG een investeringsbehoefte van € 987.000, prijspeil 2022. De volgorde van vervangen is:

1. Vervangen systemen die nu al op omvallen staan;
2. Vervangen werklocaties;
3. Vervangen vergaderlocaties;
4. Vervangen opleidingslocaties;
5. Vervangen overige locaties.

De planning voor de vervangingen is nog niet gereed en zal worden opgesteld zodra helder is dat deze door kan gaan. De totale kosten van de investering bedragen € 987.000 (kapitaallast is € 15.000 in 2024, structureel oplopend naar € 70.000 in 2027).

7.7. Samenvatting autonome ontwikkelingen

Onderstaande tabel vat de autonome ontwikkelingen samen:

AUTONOME ONTWIKKELINGEN						
Paragraaf	Programma	Omschrijving autonome ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
7.1	5: BV	Vervanging facilitair informatiesysteem (FMIS)	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
7.2	3: GHOR	Alternatief voor contract Witte Kruis BV	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
7.3	3: GHOR	Landelijke bijdrage LCMS	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000
7.4	5: BV	Opslagcapaciteit e-mail-archivering	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
7.5	5: BV	Invoering CO-2 prestatieladder duurzaamheid	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
7.6	5: BV	Uniform toegangsbeheer gebouwen (kazernes)	€ 15.000	€ 35.000	€ 60.000	€ 70.000
		Totaal autonome ontwikkelingen	€ 137.000	€ 157.000	€ 182.000	€ 192.000

8. Financiële ontwikkelingen

8.1. Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op de financiële ontwikkelingen. Eerst volgt een korte beschouwing over de loon- en prijscompensatie op de jaren 2022 en 2023. Daarna volgt de specificatie van de loon- en prijscompensatie 2024, die conform de systematiek en kaders (zie hoofdstuk 4) is berekend. Daarna wordt ingegaan op de investeringen en kapitaallasten. De BDUR-ophoging wordt separaat in hoofdstuk 9 behandeld.

8.2. Loon- en prijscompensatie 2022 en 2023

In 2022 is voldoende looncompensatie in de begroting opgenomen voor de dekking van de gemaakte afspraken in de laatst vastgestelde CAO, doordat deze pas vanaf 1 april 2022 hun totale beslag kregen. Voor 2023 ontstaat er als gevolg van deze afspraken een tekort op de begrote salarissen c.a. van € 309.000. Als voor 2023 de stijging van de salarissen wordt berekend op basis van de recente percentages in de septembercirculaire van het gemeentefonds (Centraal Planbureau) ontstaat ook daar een tekort van € 316.500.

Of dit tekort zich ook voordoet in 2023, is afhankelijk van de uitkomsten van de CAO-onderhandelingen (en aanpassingen in werkgeverslasten), die binnenkort starten. Zodra hierover duidelijkheid is, wordt hierover gerapporteerd in de planning- & control documenten.

Het percentage prijscompensatie voor 2023 op grond van de CPB-cijfers in de septembercirculaire 2022 van het Gemeentefonds zou 5,9% zijn. In de begroting voor 2023 is 1,5% opgenomen.

Volgens de afspraken met de gemeenten wordt de looncompensatie bij de jaarrekening nagecalculeerd, maar de prijscompensatie niet.

8.3. Specificatie loon- en prijscompensatie 2024

De loon- en prijscompensaties voor het jaar 2024 zijn als volgt (prijscompensatie inclusief verhoging opleidingsbudget):

Loon- en prijscompensatie 2024				
	looncompensatie			prijscompensatie
	septembercirculaire 2021	septembercirculaire 2022	verschil	septembercirculaire 2022
2022	2,50%	4,30%	1,80%	
2023	2,30%	3,30%	1,00%	
2024		4,20%	4,20%	2,40%
opnemen voor 2024 inclusief bijstelling 2022 en 2023			7,00%	
Loon- en prijscompensatie 2024			2.400.000	490.000

Over de jaren 2022 en 2023 kwam volgens de gemeentefondsbeheerders de nacalculatie van de prijsontwikkeling uit op 4,1% respectievelijk 5,9%, samen 10%. In de begroting was voor beide jaren gerekend met 1,5%, samen 3%. In de vastgestelde systematiek wordt, zoals hierboven aangegeven, niet nagecalculeerd, destijds vanuit de ervaring dat de verschillen tussen voor- en nacalculatie van de prijsindex niet hoog zijn. Dit huidige werkelijkheid is echter anders. Het verschil over 2022 en 2023 bedraagt 7% van de exploitatie uitgaven van 18 miljoen maakt € 1.260.000.

8.4. Ontwikkelingen materieel/materiaal, kapitaallasten, etc.
Deze paragraaf gaat in op de ontwikkelingen rondom voertuigen, bepakking, ICT, etc. en de hierbij behorende kapitaallasten.

Vervanging voertuigen en bepakking
Zoals in de Kadernota 2023 aangegeven, wordt een belangrijk deel van het voertuigenpark met de bijbehorende bepakkingsonderdelen vervangen. In 2022 vindt met name de vervanging van de bepakkingsonderdelen plaats. Daarnaast is in 2022 ook de aanbesteding afgerond van 75 nieuwe blusvoertuigen (tankautospuiten). Dit is het belangrijkste basisvoertuig van de brandweer en vormt de voornaamste uitgave in het voertuigenpark. De blusvoertuigen zullen feitelijk worden uitgeleverd in de periode (ultimo) 2023 t/m 2026.

Bepakking
De aanbestedingen en aanschaffingen van de bepakkingsmaterialen blijven – voor zover daar nu zicht op is over 2022 - per saldo binnen de financiële kaders van de beschikbaar gestelde kredieten. Dit geldt voor het geheel van de kredieten voor bepakkingen, daarbij wordt een mogelijke (lichte) overschrijding van het ene krediet (ruim) gecompenseerd door een onderschrijding van het andere.

Voertuigen
Met de aanschaf van de blusvoertuigen is een investering gemoeid van € 40,5 miljoen. In de begroting 2023-2026 was al rekening gehouden met een verwachte prijsstijging voor de aanbestede blusvoertuigen. Door een scherpe aanbesteding ligt de nu overeengekomen aanschafwaarde slechts 2,2% (€ 866.000) boven de vastgestelde kredietwaarde. Van dat bedrag moet 0,8% (€ 309.000) worden beschouwd als te weinig doorgerekende indexering in 2026. Dit is verwerkt in de doorgerekende kapitaallasten in deze Kadernota.

Met de aanschaf van de blusvoertuigen is er, voor dat deel, nu geen risico meer op (verdere) onzekerheid van prijsstijgingen. Dit risico is er nog wel voor de nog aan te besteden specialistische – en natuurbrand (blus)voertuigen. Inmiddels is voor laatstgenoemden rekening gehouden met een stijging van bijna 10% (€ 1,9 miljoen) t.o.v. de begroting 2023. In deze begroting was voor ruim € 19 mln. opgenomen voor de komende 4 jaar, de uitgestelde aanschaf van de watertransport-systemen (WTS 500) maakt hiervan onderdeel uit voor een bedrag van ruim € 6 mln. Dit is verwerkt in de doorgerekende kapitaallasten in deze Kadernota.

In de Kadernota 2023 is de noodzaak genoemd van de aanschaf van tijdelijk vier extra reserve blusvoertuigen (tot en met 2026). Deze zijn nodig om uitvoering te kunnen geven aan de noodzakelijke taken en om de ombouw van de bestaande blusvoertuigen met de nieuwe bepakking te kunnen realiseren (er zijn ter overbrugging van een ombouwperiode reserve blusvoertuigen nodig ter vervanging van voertuigen die van de nieuwe bepakking worden voorzien). De aanschaf van deze voertuigen heeft plaatsgevonden eind 2021/begin 2022. En met de ombouw is gestart zodat gewerkt kan worden conform de nieuwste inzichten op het gebied van brandbestrijding.

Een uitgebreide(re) bestuurlijke terugkoppeling t.a.v. het geheel van de projecten voor het (te) vervangen brandweermateriaal en – materieel, zal begin 2023 plaatsvinden.

Uitgangspunten aanschaf materieel brandweer
Bij de aanschaf van materiaal en materieel voor Brandweerzorg zijn de, in de vorige Kadernota genoemde, uitgangspunten aangehouden:
– Uitvoering geven aan de vastgestelde bestuursopdracht (materieel spreidings- en dekkingsplan/Toekomstvisie);

- De voertuigen zijn sober en doelmatig (voertuigen zijn functioneel toegerust, het kwaliteitsniveau kan niet naar beneden worden bijgesteld zonder de functionele ondergrens te doorbreken);
- Een bijdrage leveren aan de Opgave Vakbekwaam en deskundig (om op een goede manier uitvoering te geven aan het vak van brandweer zijn de juiste materialen essentieel).

ICT en VSP
Naast de voortschrijdende ontwikkelingen bij de repressieve organisatie van o.a. Brandweerzorg is ook gekeken naar de vereisten waaraan de ondersteuning door Bedrijfsvoering moet voldoen. Voor deze afdeling gaat het dan met name over de teams Informatie (ICT) en VSP (facilitair en huisvesting).

Bij ICT zijn de benodigde investeringen in beeld gebracht welke te maken hebben met de verbindingen tussen locaties en de datacentra en de daarbij behorende hardware. Hierbij spelen naast technische ontwikkelingen ook veiligheidseisen en vereisten rond uitwijk een rol. Door deze ontwikkelingen en verkregen inzichten, zullen de verwachte ICT-investeringen in de komende 4 jaren, ten opzichte van de begroting 2023, stijgen met ca. € 1 mln. De stijging wordt overigens mede veroorzaakt door de toegenomen prijzen van ICT-middelen en -apparatuur.

Twee ontwikkelingen kunnen nog een effect hebben op de kapitaallasten. De pijler ‘Informatiegestuurd werken’ uit de Toekomstvisie leidt ertoe dat de VNOG meer gaat investeren in innovatieve IT-oplossingen. Het beschikbaar komen van nieuwe oplossingen kan daarbij een kostenverhogend effect hebben (technology push). Daarnaast leidt een wijziging van het BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden) ertoe dat kosten van software verschoven worden van kapitaallasten naar exploitatiekosten.

Er is meer inzicht verkregen in de benodigde investeringen, ook op langere termijn, die ingevolge de regeling demarcatie vanaf 2023 door de VNOG gedaan worden. Zo wordt gekeken naar de benodigde inventarissen en andere gebruiksgoederen voor de posten. Bij deze Kadernota zijn als extra t.o.v. de begroting 2023, de kapitaallasten opgenomen voor het toegangsbeheer (zie hoofdstuk 5). Uitgegaan wordt van een geleidelijke realisatie daarvan in de komende jaren, met uiteindelijk een kapitaallast van € 70.000 per jaar (uitgaande van een investering van € 1 mln.).

8.5. Kapitaallasten, egalisatiereserve afschrijvingen en gemeentelijke bijdragen
De VNOG beschikt over een egalisatiereserve materieel. Een voordeel of nadeel op de kapitaallasten in enig jaar wordt, conform bestaand beleid, bij het opmaken van de jaarrekening (en het samenstellen van de begroting) gestort of onttrokken aan deze egalisatiereserve. Daarnaast wordt ook de opbrengst van de verkoop van materieel gestort in deze reserve en mogelijke resterende boekwaarden bij afstoten onttrokken. Met de egalisatiereserve worden stijgingen in de kapitaallasten afgedekt, zodat een stijging van de gemeentelijke bijdrage kan worden uitgesteld.

Zoals aangegeven in eerdere kadernota’s en begrotingen stijgen de kapitaallasten dusdanig dat deze op enig moment niet meer gedekt kunnen worden door een onttrekking aan de egalisatiereserve. Daardoor wordt een verhoging van de gemeentelijke bijdrage op termijn noodzakelijk. Zoals uit navolgend overzicht blijkt, is dit naar verwachting aan de orde met ingang van 2026. Met de in 2022 concreet geworden investering van € 40,5 mln. voor blusvoertuigen is de zekerheid over de verwachte uitputting een stuk concreter geworden. De genoemde uitputting van de egalisatiereserve ter dekking van de kapitaallasten kan nog eerder in zicht komen wanneer de prijzen van nog aan te schaffen materiaal en materieel en/of het renteniveau, nog verder stijgen dan (nu) verwacht.

De kapitaallasten stijgen ook door de hogere rente zoals deze zich nu in 2022 ontwikkelt. Het percentage van de doorberekende rente in de kapitaallasten, waarmee rekening is gehouden in deze kadernota, stijgt van 0,8% naar 2,34%. Bij dit percentage is rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe leningen tegen een percentage van 3%. Het percentage doorrekening ligt lager vanwege de middeling met het rentepercentage dat nu gemiddeld verschuldigd is op de lopende leningen. Dit gemiddelde rentepercentage ligt nu op 1,1%.

Bij het vaststellen van de Jaarstukken VNOG 2021 heeft het algemeen bestuur besloten, gezien de verwachte ontwikkelingen, een belangrijk deel van het positieve resultaat over 2021 toe te voegen aan de egalisatiereserve. Dit heeft eraan bijgedragen dat, ondanks de berekende hogere rentecomponent in de kapitaallasten (zie hiervoor), de reserve niet voor 2026 uitgeput raakt. Hierbij is meegenomen een nog verwachte toevoeging aan de reserve in 2022 (ca. € 1 mln.) op basis van de verwachte lagere realisatiecijfers voor de kapitaalslasten dan begroot.

Het investeringsplan is doorgerekend met naast de voertuigen uit het materieel spreidingsplan ook de voertuigen voor het mobiliteitsplan en de overige investeringen. De wijzigingen zoals die bekend zijn geworden na het opstellen van de meerjarenbegroting 2023, zijn daarbij meegenomen (zie ook de toelichting in paragraaf 8.4.).

Zoals aangegeven in paragraaf 8.4. is met de afgeronde aanbesteding en de daaruit voortvloeiende afspraken voor de aanschaf van 75 nieuwe blusvoertuigen, het risico op prijsstijging voor een belangrijk onderdeel weggenomen. Deze onzekerheid blijft echter nog wel bij de nog uit te voeren aanbestedingstrajecten van met name de specialistische – en natuurbrand (blus)voertuigen.

In de doorrekening van de kapitaallasten is beperkt rekening gehouden met uitkomsten van de demarcatie (wel voor het toegangsbeheer, zie hiervoor). De investeringen in kazernes en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten, worden gedaan door de gemeenten.

De kapitaallasten in de meerjarenbegroting van de VNOG bedragen € 6,5 miljoen voor 2023 oplopend naar € 8,3 miljoen in 2025, waarbij de reguliere dekking wordt onttrokken aan de egalisatiereserve. De meest recente berekeningen van de kapitaallasten laten een stijging zien tot € 10,7 miljoen (structureel) in 2030. Navolgende tabel geeft het verloop van de verwachte kapitaallasten weer op basis van de huidige berekeningen op basis van een toegerekend rentepercentage van 2,34%.

Overzicht verwachte kapitaallasten 2023-2030 (bedragen in miljoenen)

jaar	*2023*	*2024*	*2025*	*2026 *)*	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*
afschrijvingen	€ 5,6	€ 6,2	€ 6,9	€ 8,7	€ 10,3	€ 9,2	€ 9,1	€ 9,0
rente	€ 0,9	€ 1,1	€ 1,4	€ 1,8	€ 2,1	€ 2,0	€ 1,9	€ 1,7
totaal	€ 6,5	€ 7,3	€ 8,3	€ 10,5	€ 12,4	€ 11,2	€ 11,0	€ 10,7

*De hoge last in 2026 is mede het gevolg van extra-afschrijvingen in dat jaar.

Hierna is weergegeven wat de gevolgen voor de begroting zijn als gevolg van bovengenoemde stijging van de kapitaallasten en een mogelijke dekking van de tekorten in de begroting. Gelet op de inmiddels ontstane zekerheid over een groot deel van de aanbestedingen (€ 40,5 mln. voor blusvoertuigen) wordt voor 2026 uitgegaan van een stijging van de gemeentelijke bijdrage van € 3 mln. en vanaf 2027 van € 5 mln. Hierbij wordt € 0,5 mln. gehanteerd als bodem voor de aan te houden

egalisatiereserve. Dat is nodig omdat deze reserve naast het opvangen van fluctuaties in de kapitaallasten dient voor het egaliseren van boekwinsten en –verliezen op af te stoten voertuigen.

	Meerjaren-begroting 2023 - 2026	Kadernota 2024 - 2027							
					mutaties egalisatiereserve				
	kapitaallasten inclusief mutaties egalisatiereserve	nieuwe berekening kapitaallasten			toevoeging	onttrekking	toevoeging bij jaarrekening 2022	verhoging gemeentelijke bijdrage	stand egalisatiere-serve
		afschrijving *)	rente **) basis 0,8%	rente **) extra 1,54%					
2022	-	-			55.000	260.000	1.000.000	-	7.462.000
2023	5.910.000	5.590.000	304.000	585.000	-	569.000	-	-	6.893.000
2024	6.103.000	6.233.000	365.000	701.000	-	1.195.000	-	-	5.698.000
2025	6.069.000	6.875.000	466.000	895.000	-	2.167.000	-	-	3.531.000
2026	6.038.000	8.688.000	601.000	1.154.000	-	4.405.000	-	3.000.000	2.127.000
2027	6.038.000	10.269.000	737.000	1.416.000	-	6.384.000	-	5.000.000	743.000
2028	6.038.000	9.258.000	684.000	1.315.000	-	5.219.000	-	5.000.000	524.000
2029	6.038.000	9.075.000	642.000	1.234.000	-	4.913.000	-	5.000.000	611.000
2030	6.038.000	9.061.000	602.000	1.156.000	-	4.781.000	-	5.000.000	830.000

*) w.o. vrijval boekwaarde /- afschrijvingen en opbrengsten vervanging blusvoertuigen (MSP Toekomstvisie)

**) rentetoerekening o.b.v. gemmiddelde percentage bestaande - en nieuwe leningen periode t/m 2030 gesplitst in het (historisch) doorgerekend perce

8.6. Samenvatting financiële ontwikkelingen

Onderstaande tabel vat de financiële ontwikkelingen samen:

FINANCIELE ONTWIKKELINGEN						
Paragraaf	Programma	Omschrijving financiële ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
8.3	7: ADM	Looncompensatie (2024)	€ 2.400.000	€ 2.400.000	€ 2.400.000	€ 2.400.000
8.3	7: ADM	Prijscompensatie (2024)	€ 490.000	€ 490.000	€ 490.000	€ 490.000
8.4	7: ADM	Ontwikkeling kapitaallasten (afschrijving en rente)	€ -	€ -	€ 3.000.000	€ 5.000.000
8.4	7: ADM	Mutaties (bijdrage) uit egalisatiereserve afschrijvingen	€ -15.000	€ -35.000	€ -60.000	€ -70.000

9. BDUR-ophoging

9.1. Inleiding

In december 2020 is het rapport verschenen over de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. Om de aanbevelingen hieruit op te pakken is een (bestuurlijk) afstemmingstraject doorlopen, waarbij onder andere ook het landelijke Veiligheidsberaad (de voorzitters van de veiligheidsregio's) en de Raad directeuren veiligheidsregio's betrokken zijn geweest. De minister heeft mede op basis hiervan een contourennota gemaakt. De minister is namelijk van plan om de crisisbeheersing en brandweerzorg te versterken en de contourennota hierover zal eind dit jaar naar de Tweede Kamer gaan. De minister verwacht de contourennota in februari 2023 te bespreken met de vaste Kamercommissie en wil daarna het wetstraject opstarten om de Wet veiligheidsregio's aan te passen. De contourennota gaat gepaard met een structurele verhoging van de bijdrage van het Rijk aan de 25 veiligheidsregio's (de zogenaamde 'Brede Doeluitkering Rampenbestrijding' (BDUR).

Het Rijk gaat de bijdrage ophogen omdat de veiligheidsregio's meer zijn en worden ingezet bij langdurige (bovenregionale) crises, zoals de COVID-19, de Oekraïne- en de asielcrisis. Deze crises hebben een ander karakter dan traditionele 'flits'-rampen en brengen nieuwe taken voor de veiligheidsregio's met zich mee[3]. De verwachting in de contourennota is dat het zwaartepunt van toekomstige crises zich bevindt op langdurige crises met een bovenregionale en landelijke dimensie. Daar dienen de veiligheidsregio's, het Rijk en andere partners zich gezamenlijk beter op voor te bereiden. Hiervoor moet in de crisisbeheersing en in flexibele netwerksamenwerking worden geïnvesteerd, alsook in goede informatievoorziening en onderlinge informatie-uitwisseling, zoals aansluiting bij een landelijke voorziening voor informatie (het zogenaamde "KCR-2", het Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk). Het lijkt erop dat een deel van de ophoging door de regio's moet worden ingezet om landelijke voorzieningen/dienstverlening te bekostigen; in die zin zou dan een deel van de extra middelen geoormerkt zijn.

Eind augustus 2022 werden de eerste ideeën duidelijker over de omvang van de ophoging. Het gaat om een geleidelijke ophoging oplopend van € 46 miljoen in 2023, € 57 miljoen in 2024 (+ 11 mln t.o.v. 2023), € 73 miljoen in 2025 (+ 16 mln t.o.v. 2024) tot € 83 miljoen in 2026 (+ 10 mln t.o.v. 2025).

Jaar	Bedrag (structureel)
2023	46 miljoen
2024	57 miljoen (+ 11 mln. t.o.v. 2023)
2025	73 miljoen (+ 16 mln. t.o.v. 2024)
2026	83 miljoen (+ 10 mln. t.o.v. 2025)
	83 miljoen structureel

Ter indicatie: op dit moment bedraagt de BDUR totaal zo'n € 170 miljoen en ontvangt de VNOG hiervan zo'n € 8 miljoen.

Pas begin oktober werd meer helder over de verdere details, zoals de verdeling van het bedrag over de te versterken onderwerpen en de verdeling over de veiligheidsregio's voor in ieder geval 2023. Het exacte bedrag voor VNOG wordt duidelijk bij de beschikking voor de BDUR voor 2023 in december 2022.

Vooralsnog, in afwachting op de definitieve beschikking, is de verdeling van de ophoging voor 2023 (€ 46 mln.) over de onderwerpen en de regio's als volgt in het Veiligheidsberaad besproken:

- 50% (€ 23 mln.) t.b.v. versterking crisisbeheersing, te verdelen over de 25 veiligheidsregio's via de gebruikelijke BDUR-verdeelsleutel (voor VNOG: € 1.029.000);
- 40% (€ 18,4 mln.) t.b.v. informatiepositie, waarvan:

[3] De afgelopen jaren konden de regio's via tijdelijke eenmalige declaratieregelingen kosten bij het Rijk verhalen.

- 70% (€ 12,88 mln.) voor de 25 veiligheidsregio's, gelijkelijk te verdelen over de 25 veiligheidsregio's (elk 4%) (voor VNOG: € 515.200);
- 25% (€ 4,6 mln.) voor NIPV, gelijkelijk op te brengen door de 25 veiligheidsregio's (elk 4%) (voor VNOG: € 184.000)[4];
- 5% (€ 0,92 mln.) voor Rijk, gelijkelijk op te brengen door de 25 veiligheidsregio's (elk 4%) (voor VNOG: € 36.000)[4];

– 10% (€ 4,6 mln.) t.b.v. landelijke voorziening KCR-2, gelijkelijk op te brengen door de 25 veiligheidsregio's (elk 4%) (voor VNOG: € 184.000)[4].

De verwachte BDUR-ophoging voor VNOG voor 2023 wordt daarmee:

VNOG	2023
Doelstelling 1. Crisisbeheersing	1.029.000
Doelstelling 2. Informatievoorziening	
waarvan:	
2a. Regionale informatievoorziening	515.200
2b. Gezamenlijke informatievoorziening:	
- NIPV	184.000
- Rijk	36.000
Doelstelling 3. KCR-2	184.000
Totaal	**1.948.200**

Hiervan is dan € 1.544.200 (€ 1.029.000 + € 515.200) te besteden in VNOG, de rest gaat naar NIPV, Rijk en KCR-2.

Vanaf 2024 komen er aanvullende extra structurele middelen beschikbaar. De exacte verdeling van die middelen staat nog niet vast in verband met de benodigde flexibiliteit met het oog op lopende ontwikkelingen. Hier is een procesafspraak over gemaakt met het ministerie. Afspraak is dat uiterlijk 31 juli van het jaar voorafgaand aan het jaar dat de aanvullende extra middelen beschikbaar komen, afspraken tussen de veiligheidsregio's en het ministerie zijn gemaakt over de verdeling van die middelen. Als deze afspraken niet tijdig zijn gemaakt, geldt voor dat jaar dat de middelen ook in de drieslag 50%/40%/10% structureel worden toegewezen. Dus uiterlijk 31 juli 2023 wordt duidelijk wat het bedrag en de verdeling voor 2024 zal zijn.

Ten tijde van het opstellen van deze Kadernota 2024-2027 waren al met al nog niet alle details van de ophoging van de BDUR bekend. Daarom wordt op dit moment nog terughoudend omgegaan met de invulling van de besteding van deze extra middelen. Op basis van de hoofdlijnen die al wel bekend zijn, bijvoorbeeld uit de (concept) contourennota, zijn hierna een aantal bestedingsrichtingen opgenomen. Een daadwerkelijk bestedingsvoorstel zal begin 2023 volgen. Aangezien de eerste tranche van extra middelen per 2023 beschikbaar komt, moet de begroting 2023 dan ook nog worden bijgewerkt. Later volgt vervolgens ook een voorstel voor de besteding van de tweede tranche die per 2024 daar weer bovenop komt.

9.2. Bestedingsrichtingen ophoging BDUR

De thema's, zoals hiervoor aangegeven, die door het Rijk genoemd zijn voor de ophoging van de BDUR (en volgen uit de contourennota) en in het Veiligheidsberaad zijn besproken, betreffen:
1. Versterking crisisbeheersing (incl. flexibiliteit en flexibele netwerksamenwerking);
2. Versterking informatiepositie (per regio en gezamenlijk regio's/Rijk);
3. Informatie-uitwisseling (inrichten Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's, KCR-2).

[4] Voor de bedragen t.b.v. NIPV, Rijk en KCR-2 is ook denkbaar dat de verrekening rechtstreek vanuit het Rijk naar NIPV, Rijk en KCR-2 verloopt, in plaats van eerst een uitkering van het Rijk via de BDUR naar de 25 regio's en daarna weer van de regio's terug naar NIPV, Rijk en KCR-2.

De afgelopen jaren heeft VNOG al stappen gezet voor de verdere ontwikkeling van deze thema's, maar mogelijkheden waren beperkt, onder andere door financiële grenzen. Met de extra BDUR-bijdrage kunnen ingezette lijnen worden doorgezet, een verdere impuls krijgen, kunnen gemaakte plannen worden uitgevoerd en nieuwe benodigde zaken (ook de zaken die het Rijk verplicht) worden ingericht. De volgende bestedingsrichtingen voor de ophoging van de BDUR zijn in beeld gebracht:

9.2.1. Versterking crisisbeheersing en flexibele samenwerking: Flexibele schil
De afgelopen crises hebben geleerd dat er op bepaalde momenten een (aanzienlijke) hoeveelheid extra uitvoerende mankracht nodig is en op andere momenten behoefte is aan experts. Ook is gebleken dat er bij crises vanuit het land een beroep wordt gedaan op medewerkers van team Crisisbeheersing van VNOG om deel te nemen in landelijke gremia. Dit alles legt een groot beslag op de beschikbare capaciteit.

De druk op het team Crisisbeheersing bij langdurige crisis is dus hoog. In het geval van COVID-19 konden intern VNOG-breed verschuivingen plaatsvinden, zodat het team kon worden versterkt. Dit was mogelijk door het wegvallen van werkzaamheden in andere delen van de organisatie. In de crisis rondom Oekraïne speelt dit niet en is merkbaar dat reguliere processen weer doorlopen en zijn verschuivingen lastiger. De reguliere processen van crisisbeheersing komen dan onder druk te staan. De ophoging van de BDUR is bedoeld om de veiligheidsregio's hiervoor robuuster te maken. Dit kan door externe inhuur en door intern medewerkers structureel vrij te spelen.

Via een flexibel inhuurbudget wordt het mogelijk om de expertise waar een specifieke crisis om vraagt beschikbaar te krijgen, alsmede uitvoerende krachten. Per crisis kunnen de gevraagde capaciteiten verschillen (bijvoorbeeld juridische kennis of dataspecialisten). Door flexibel in te huren kunnen ook de reguliere processen van crisisbeheersing doorlopen. Deze hebben door de recente crises lang stil gestaan wat de gewenste doorontwikkeling in de weg staat. Tot slot draagt de inhuur bij aan ruimte voor deelname aan landelijke verplichtingen. Hieraan kan nu vaak niet of maar beperkt worden voldaan in verband met de werkdruk in de eigen regio.

9.2.2. Versterking crisisbeheersing: Versterking formatie
Diverse onderwerpen binnen de crisisbeheersing kunnen momenteel door gebrek aan capaciteit niet of maar minimaal worden opgepakt en krijgen daardoor niet de impuls die nodig is, zoals bijvoorbeeld geschetst in de contourennota. De extra middelen vanuit de BDUR kunnen zorgen voor de benodigde extra formatie, zodat de onderwerpen (op niveau) kunnen worden opgepakt. Deze onderwerpen zijn: Herstel en nazorg, Harmonisatie-werkzaamheden (bovenregionaal, landelijk en internationaal, bijv. deelname aan werkgroepen. Langdurige crises vragen om steeds meer regiogrensoverschrijdende afstemming, vooraf investeren in de relatie is van belang, alsook gezamenlijk voorbereiding), Beheer (en implementatie eventuele veranderingen) regionale crisisstructuur, Bevolkingszorg (coördinatie, uitvoeringscapaciteit ligt momenteel bij de gemeenten), Netwerkregie en sturing, Risico's van een veranderende samenleving (bijv. klimaatverandering, energietransitie, etc.), Crisiscommunicatie (robuuster maken, beschikbare formatie nu beperkt), Impuls op vakbekwaamheid, Risicoanalyse (versterken interne lijn tussen Risicobeheersing en Crisisbeheersing en een impuls om de kwaliteit te verhogen en te borgen).

9.2.3. Versterking informatiepositie: Doorontwikkelen informatiegestuurd via R!SQ-multi
Informatiegestuurd werken is één van de organisatiepijlers van VNOG en wordt onder andere doorontwikkeld middels het innovatieve project R!SQ. R!SQ is een interactieve website voor inwoners,

partners en eigen collega's. De gebruiker krijgt op basis van allerlei filters, die hij zelf kan aangeven, gerichte informatie over het brandrisiconiveau in de eigen omgeving en concrete tips. R!SQ gaat nu alleen nog over brandrisico's in woningen en woongebouwen, maar in de toekomst wil VNOG meer risicotypen uit het regionaal risicoprofiel aan R!SQ toevoegen, zodat het een multi-applicatie wordt. R!SQ helpt de brandweerposten (en straks ook de crisisteams) om risicogericht te oefenen, omdat zij met R!SQ beter inzicht krijgen waar de specifieke risico's zitten om daar vervolgens gericht op te oefenen. De informatie in R!SQ kan gebruikt worden voor het informeren (bijv. publiekscampagnes) en adviseren (bijv. omgevingsvisies, plannen, vergunningen). De basis voor R!SQ ligt in het regionaal risicoprofiel (RRP). Met R!SQ multi worden zo mogelijk alle incidenttypen en scenario's die beschreven zijn in het RRP gevisualiseerd op een kaart. Deze doelstellingen van R!SQ passen binnen de hoofdlijnen die in de contourennota en de ophoging van de BDUR worden geschetst.

Met R!SQ multi wordt tevens voldaan aan een wens van de gemeenten om de risico's meer lokaal in beeld te krijgen. Daarnaast is het een waardevol instrument in het duiden van de risico, de voorbereiding op de risico's en het risicogerichte gesprek voor zowel professionals, partners en publiek. Het geeft intern verbondenheid, omdat R!SQ een middel is dat interdisciplinaire samenwerking stimuleert. Het inzicht in de risico's wordt samen met de partners in ons netwerk opgebouwd en ook met hen gedeeld (denk hierbij aan GGD/Politie/Ambulancedienst/Rijkswaterstaat). Met R!SQ multi kan te zijner tijd een modern risicoprofiel gerealiseerd worden voor de volgende beleidsperiode (2025-2028) en verder. Het project R!SQ heeft incidentele middelen gekregen, in afwachting op de resultaten. Door vanuit de BDUR structurele middelen beschikbaar te stellen, kan het structureel worden geborgd.

9.2.4. Versterking informatiepositie: Doorontwikkelen informatiegestuurd werken door een Veiligheidsinformatie en coördinatiecentrum (VICC)
Het Veiligheidsinformatie en coördinatiecentrum (VICC) is één faciliteit binnen de veiligheidsregio waarin alle processen rondom multidisciplinair informatiemanagement en het faciliteren van de crisisorganisatie bijeen komen. Met de inrichting van een VICC wordt invulling gegeven aan de landelijke verplichting uit de contourennota om in elke regio een veiligheidsknooppunt te hebben en om dat aan te sluiten op de landelijke voorziening KCR-2 (Knooppunt Coördinatie Regio-Rijk). Het VICC past ook in de regionale ambitie om te beschikken over een informatie-gestuurde crisisorganisatie. Het team Crisisbeheersing werkt reeds aan een VICC in opbouw. Voor het VICC is momenteel beperkt formatie beschikbaar. Door vanuit de BDUR hiervoor middelen te reserveren, kan het VICC verder worden ingericht en kan worden voldaan aan de landelijke verplichtingen (o.a. 24/7 monitoring) en gegarandeerde technische ondersteuning). Daarbij kan direct ook een goede aansluiting tussen het VICC en de meldkamer worden ingericht, alsook het gebruik van moderne actuele digitale mogelijkheden worden meegenomen.

9.2.5. Flexibiliteit: Fonds voor materiële uitgaven bij crises
De inzet van VNOG bij de afgelopen langdurige crises heeft geleerd dat VNOG soms materialen moet aanschaffen die niet voorzien zijn in de begroting, denk bijvoorbeeld aan de inrichting van de zorghotels. Om deze kosten achteraf te kunnen verhalen bestonden er in de vorige crises declaratieregelingen, bijvoorbeeld bij het Rijk. De verwachting is dat deze regelingen geheel of ten dele komen te vervallen als de BDUR stijgt. Een deel van de BDUR-ophoging zou daarom in een fonds kunnen worden geparkeerd als buffer voor dit soort onvoorziene uitgaven aan materialen. Dit zou kunnen in de vorm van een bestemmingsreserve met een plafond en bestedingsregels, die een snelle besteding in geval van een crisis evenwel niet in de weg moeten staan.

9.2.6. Overig: Overhead

De ophoging van formatie moet waar nodig gepaard gaan met een ophoging van de overheadbudgetten (ICT, facilitair, HRM, zorg voor personeel, etc.), opdat de bedrijfsvoering van VNOG niet in de knel komt. Een deel van de BDUR-ophoging kan daarvoor, gerelateerd aan de toename van de formatie, gebruikt worden.

9.3. Vervolg

De denkrichtingen zullen, zodra er meer helderheid is vanuit het ministerie, worden uitgewerkt in een bestedingsvoorstel voor 2023 en een begrotingswijziging voor 2023 (omdat immers de eerste tranche van de BDUR-ophoging al per 2023 ingaat en de begroting 2023 al in juni 2022 is vastgesteld) en een bestedingsvoorstel voor de jaren daarna.

Onderstaande tabel vat de ontwikkelingen rondom BDUR samen. Het totaal van de ophoging en de hieruit volgende bestedingen is per saldo neutraal.

BDUR OPHOGING - BESTEDING						
Paragraaf	Programma	Omschrijving BDUR ophoging - besteding	2024	2025	2026	2027
9	7: ADM	Verhoging Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR)	€ -2.415.000	€ -3.093.000	€ -3.516.700	€ -3.516.700
9	7: ADM	Besteding Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR)	€ 2.415.000	€ 3.093.000	€ 3.516.700	€ 3.516.700
		Totaal effect BDUR is neutraal	€ -	€ -	€ -	€ -

10. Beleidsregels risico's, reserves en weerstandscapaciteit

Dit hoofdstuk beschrijft de beleidsregels en werkwijzen die worden toegepast voor de risico's, de weerstandscapaciteit en het bepalen van de ratio weerstandscapaciteit. De beleidsregels zijn eerder vastgelegd in de begroting 2023 in de betreffende paragrafen. De lijnen uit 2023 worden voortgezet. Na vaststelling van de kadernota worden de beleidsregels opgenomen in de begroting 2024.

10.1. Risicomanagement

1. Het wettelijk kader voor risicobeheersing is artikel 9 en 13 van het BBV. Het betreft de in de begroting en rekening vereiste paragraaf 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing'.
2. De VNOG moet voorbereid zijn op de mogelijke (financiële) gevolgen van risico's die zich kunnen voordoen binnen de bedrijfsvoering. Het gaat bij risico's om gebeurtenissen die zich mogelijk kunnen voordoen en die het realiseren van de doelstellingen kunnen verstoren.
3. Het treffen van beheersingsmaatregelen ter vermijding en vermindering van risico's staat centraal. De te nemen maatregelen op risico's kunnen zijn: het *matigen* (door maatregelen); het *overdragen* (door bijv. verzekeren); het *vermijden* (door het schrappen van doelstellingen) en het *accepteren* ervan.
4. Het managen van risico's is een verantwoordelijkheid van het MT. De afdelingshoofden betrekken teamleiders en andere medewerkers bij het benoemen van relevante risico's en bij het treffen en uitvoeren van de maatregelen. De afdelingshoofden rapporteren hierover in de Financiële verkenningen en de Jaarstukken.
5. De geïnventariseerde risico's worden gekwantificeerd op basis van 5 percentages die de kans weergeven dat het risico zich kan voordoen. De percentages zijn: 10%, 30%, 50%, 70% en 90%. Bij een kans van 90% op het zich voordoen van een risico wordt overwogen hierop de begroting aan te passen, indien kan worden aangegeven (vanaf) wanneer het risico zich waarschijnlijk voordoet.
6. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, worden de voor de maatregelen benodigde financiële middelen vermenigvuldigd met de genoemde percentages die de kans op het risico weergeven.
7. Structurele risico's worden voor maximaal 3 jaar berekend bij de benodigde weerstandscapaciteit. Daarna wordt geacht dat de effecten kunnen worden afgewend, begroot, dan wel anderszins kunnen worden opgevangen.
8. Financiële en niet-financiële risico's worden geïnventariseerd. Ook de beheersingsmaatregelen zijn zowel financieel als niet-financieel van aard.

10.2. Reserves

1. De VNOG beschikt over een Algemene Reserve, een Bedrijfsvoeringreserve, (tijdelijke) bestemmingsreserves en egalisatiereserves.
2. De Algemene reserve vormt het *weerstandsvermogen* en is voor afdekking van risico's en heeft geen einddatum. De Algemene Reserve wordt gevoed vanuit het jaarrekeningresultaat bij besluit van het AB over de resultaatsbestemming, of anderszins door AB besluiten. Bij een wijziging (bijv. een onttrekking) van de Algemene Reserve / het weerstandsvermogen dient er een zienswijze te worden gevraagd aan de deelnemende gemeenten, zoals bepaald in de Gemeenschappelijke Regeling VNOG.
3. De Algemene Reserve en de Bedrijfsvoeringsreserve (zie hierna) en de post Onvoorzien vormen samen de *weerstandscapaciteit* (zie hierna).

4. De hoogte van de weerstandscapaciteit is zodanig, dat de weerstandsratio zich in een bandbreedte van 1,0 tot 1,4 bevindt. Indien deze ratio buiten deze bandbreedte is of dreigt te raken, volgt een AB-voorstel (bijv. bij kadernota) over de wijze waarop dit voorkomen of hersteld wordt.
5. De Bedrijfsvoeringreserve heeft een algemene bufferfunctie en is breed inzetbaar voor prioriteiten (bijv. innovatie) of voor het tijdelijk afvlakken van gemeentelijke bijdragen. De Bedrijfsvoeringreserve heeft geen einddatum en behoort tot de beschikbare weerstandscapaciteit (telt mee voor de afdekking van risico's). De minimale hoogte is 2%, de maximale hoogte is 5% van het begrotingstotaal.
6. De bestemmingsreserves, waaronder egalisatiereserves zijn voor een specifiek doel ingesteld ("beklemd"); zij tellen niet mee voor afdekking van overige risico's en maken geen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit.
7. Er zijn bestemmingsreserves van onbepaalde duur en tijdelijke bestemmingsreserves.
8. Resultaatsonafhankelijke stortingen en onttrekkingen (gelijk aan reeds begrote dotaties en onttrekkingen) maken geen deel uit van het bestemmingsvoorstel saldo jaarrekening.
9. Stortingen en onttrekkingen aan egalisatiereserves maken geen deel uit van het bestemmingsvoorstel saldo jaarrekening.
10. De Financiële verordening VNOG bepaalt dat bij het instellen van bestemmingsreserves (door het AB) het doel, de (maximale) hoogte, de duur en de wijze van voeding en onttrekking worden aangegeven.

Een overzicht van de huidige reserves is opgenomen in bijlage 3 / hoofdstuk 12.

10.3. Weerstandscapaciteit

1. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt, zoals hiervoor reeds aangegeven, gevormd door de Algemene Reserve, de Bedrijfsvoeringreserve en de post Onvoorzien.
2. Tot de beschikbare weerstandscapaciteit behoren niet, zoals hiervoor reeds aangegeven, de (tijdelijke) bestemmingsreserves en egalisatiereserves. Daar is al een bestedingsdoel aan verbonden[5].

3. De weerstandsratio = $\frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$

4. De streefwaarde van de weerstandsratio ligt tussen 1,0 ("matig") en 1,4 ("voldoende")[6].
5. De beschikbare weerstandscapaciteit, de benodigde weerstandscapaciteit en de weerstandsratio worden in de begroting en in de jaarrekening opgenomen.
6. Indien de weerstandsratio buiten de bandbreedte van de streefwaarde ligt, wordt in de eerstvolgende Kadernota (of ander geëigend moment in de P&C cyclus) afgewogen hoe deze waarde weer te bereiken.

[5] BBV technisch behoren alle bestemmingsreserves tot het weerstandsvermogen, vanuit de gedachte dat het AB altijd kán besluiten om de bestemming (bestedingsdoel) van een reserve te halen. De accountant heeft informeel laten weten geen moeite te hebben met de VNOG werkwijze, mits dit in de jaarstukken transparant wordt toegelicht. Voorts spoort deze handelwijze met het door de provincie Gelderland vastgestelde financieel toezichtkader.

[6] Naast een minimum ratio is een maximum ratio toegevoegd. Deze ratio 1,0 tot 1,4 komt overeen met die van diverse deelnemende gemeenten en veel veiligheidsregio's. Dit onderstreept het eigenaarschap voor het reduceren van risico's van de VNOG. De bandbreedte is als richtsnoer bedoeld. Maatregelen om het vermogen te versterken of de gemeenten terug te betalen, zullen altijd gewogen worden in de beleidsinhoudelijke en financiële context van VNOG én gemeenten op enig moment.

11. De uitgevoerde risico-inventarisatie

In het kader van het uitgevoerde risicomanagement zijn in 2022 de risico's voor de bedrijfsvoering geactualiseerd.

Door uitvoering van maatregelen en (externe) ontwikkelingen zijn de benodigde middelen voor de gekwantificeerde risico's in een aantal gevallen gewijzigd, ten opzichte van de Kadernota en Begroting 2023. De wijzigingen worden hieronder toegelicht (het cijfer verwijst naar overeenkomende regel in onderstaand register):

- het risico dat na het wegvallen van de OMS/RBS-activiteiten, er sprake is van (achter)blijvende kosten heeft naast personele kosten, ook betrekking op materiële kosten; het berekende bedrag is aanvullend op de gevormde reserve frictiekosten;
- (5) het verhogen van het risico op prijsstijgingen (boven de begrote prijsindex) voor niet alleen energie en kleding (prijzen katoen), maar ook voor diverse andere kosten waar onder kosten voor onderhoud, opleiden en oefenen;
- (6) bij het berekenen van het risico op het later (dan aangegeven in de Toekomstvisie) realiseren van besparingen, door vertraging van de vervanging van brandweermateriaal en -materieel, als uitgangspunt genomen de (eerder) verwachte besparing op onderhoudskosten voor de jaren 2024-2026;
- (7) bij het berekenen van het risico op het later realiseren van besparingen op de personele kosten (dan aangegeven in de Toekomstvisie) aangegeven dat deze een minder grote koppeling heeft met het materieel en meer afhankelijk is van andere voortschrijdende ontwikkelingen; daarbij wordt de mogelijkheid dat de minder grote daling van het aantal vrijwilligers niet uit de bestaande budgetten kan worden gedekt, als risico meegenomen;
- (9) gegeven de in 2022 overeengekomen aanschaf voor ruim € 40 mln. is het risico van extra prijsstijgingen van brandweermaterieel aangepast op het in de komende jaren nog aan te schaffen *resterende* deel van het materieel. Dit gezien de onvoorspelbaarheid van de markt;
- (11) de mogelijke spoedeisende aanpassingen van (brandweer)posten uitgebreid naar mogelijk te vervangen of aan te leggen (inbraak)installaties op basis van gemaakte afspraken en/of wettelijke eisen;
- (12) het risico op extra kosten, na het vervallen van de (kantoor)faciliteiten aan de Europaweg, gewijzigd van verhuiskosten naar extra kosten voor de overbruggingstermijn (2024-2026);
- (13) het risico van extra vergoedingen voor thuiswerken - wat is geeffectueerd in de CAO - vervangen door extra kosten voor aanpassing van thuiswerkplekken;
- (14) de kans op het risico van een hack verder verlaagd op basis van genomen maatregelen, w.o. permanente monitoring van de systemen en de genomen beheersmaatregelen;
- (19) in de Kadernota en (Meer)jarenbegroting 2024-2027 zal rekening worden gehouden met een gestegen rente; daarnaast wordt in de risicoparagraaf het risico op een verdere rentestijging opgenomen, vooral ook als gevolg van de benodigde (her)financiering voor de aanschaffingen in het kader van het vervangingsprogramma brandweermaterieel en -materiaal;
- (21) het Witte Kruis heeft het contract beëindigd, met de GHOR in 2022, voor de inhuur van OVDG'en (Officieren van dienst geneeskundig); de VNOG gaat deze wettelijke activiteit nu zelf organiseren en loopt daarbij het risico dat de kosten daarvan hoger zullen zijn.

De risico’s in de navolgende tabel zullen zich naar verwachting nooit allemaal tegelijk voordoen. Per risico is daarbij de verwachte kans weergegeven en berekend naar een bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit.

Gekwantificeerde risico's				
Nr.	**Risico's** en oorzaken	**Kans in %**	**Effect in euro's**	**Weer-stands-capaciteit (euro's)**
			bedrag	
1	**Stoppen Openbaar Brand-/Regionaal meldsysteem (OMS/RBS),** risico niet kunnen inpassen medewerkers en (desinvesteringen) materieel i.c.m. het vraagstuk behoud informatiepositie vanuit het brandmeldsysteem.	50%	150.000	75.000
2	**Geen match tussen de gemeenten en de afd. RCB t.a.v. de uitvoering van taken en dienstverlening, bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet.** Te grote diversiteit in uitvoering/invulling door gemeenten t.o.v. het kwalitatieve en kwantitatieve aanbod van de VNOG.	50%	640.000	320.000
3	**Schaarste capaciteit repressieve inzet van vrijwilligers brandbestrijding.** door groter verloop/uitstroom en schaarste vrijwilligers.	70%	408.000	286.000
4	**Teveel (roostering) uren bestaande (repressieve) bezetting brandbestrijding** (Arbeidstijden).	30%	50.000	15.000
5	**Hogere prijzen; boven prijsindex, exploitatie..** Wereldwijde ontwikkelingen (v.a. 2021) van een toenemende vraag in samenhang met schaarste van aanbod, doen de grondstof- en materiaalprijzen stijgen**.**	70%	500.000	350.000
6	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020** t.a.v. materiële kosten door vertraging vervanging - en/of wijzigingen inzichten vervanging materieel.	50%	225.000	113.000
7	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020** t.a.v. *personele* kosten (vergoedingen/opleidingen/trainingen vrijwilligers) als gevolg van voortschrijdende inzichten benodigd aantal vrijwilligers in samenhang met (beschikbare) materieel (vorig punt).	70%	450.000	315.000
8	**Uitval materieel repressieve inzet brandbestrijding** door defect materieel en/of gebrek onderdelen voertuigen/brandweermiddelen.	30%	90.000	27.000
9	**Extra prijsstijgingen (en vertraging) aanschaf blusmaterieel bij realisatie MSP o.b.v. Toekomstvisie.** Extra prijsstijgingen nog aan te schaffen blusmaterieel leiden tot hogere kapitaalslasten c.q. eerdere uitputting van de (gevormde) egalisatiereserve.	50%	100.000	50.000
10	**Onvoldoende oefenmogelijkheden Vakbekwaam blijven brandweerpersoneel.** Oefenmogelijkheden beperkt bij niet voldoen vakbekwaamheidspleinen eisen RI&E.	50%	25.000	13.000
11	**Noodzakelijke (spoedeisende) aanpassingen aan gebouwen/ installaties** voortvloeiende uit afspraken en (wettelijke) eisen (w.o. RI&E).	50%	84.000	42.000
	Kosten (tijdelijke) huisvesting/ faciliteiten kantoorpersoneel.			
12	Onzekerheid kosten overbrugging na vertrek kantoorlocatie Europaweg.	50%	330.000	165.000
13	Aanpassingen werkplekfaciliteiten en (meer) thuiswerken (corona).	50%	75.000	38.000
14	**Hack systemen,** verhinderen uitvoering crisis en alle ondersteunende/bedrijfsmatige activiteiten door uitval ICT- systemen.	30%	500.000	150.000
15	**Te hoge personele kosten (beroeps en vrijwilligers)** door onjuiste gegevens, - berekeningen en ontoereikende kennis en controles.	30%	350.000	105.000
16	**Inkopen voor te hoge bedragen en/of onjuiste uitvoering/voorwaarden (w.o. aanbestedingen)** door onjuist inkoopproces en demarcatie problematiek.	10%	150.000	15.000
17	**Onvoorziene kosten aanspraken van personeel na dienstongevallen** door veranderingen in de verzekeringsmarkt en gewijzigde mogelijkheden van dekking.	10%	600.000	60.000
18	**Stijging reële bijdrage aan IFV** door bijv. nieuwe taken.	30%	60.000	18.000
19	**Stijging financieringskosten bij aantrekken leningen (vreemd vermogen),** door stijging van het rentepercentage.	50%	2.250.000	1.125.000
20	**Beboeting en imagoschade door schending van de privacy (overtreding van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG)).** Processen rond persoonsgerelateerde gegevens worden niet goed uitgevoerd, waardoor privacygevoelige gegvens op onjuiste plaatsen terecht kunnen komen.	10%	300.000	30.000
21	**Hogere kosten (eigen) organisatie OVDG'en (Officieren van dienst geneeskundig).** Na opzegging door het Witte Kruis van het (doorlopend) contract voor inhuur van OVDG'en ontstaat het risico dat de uitvoering van deze taak door de VNOG zelf, hogere kosten met zich brengt.	50%	375.000	188.000
				3.500.000

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt minimaal € 3.500.000.

Bij de doorrekeningen van de risico's voor de benodigde weerstandscapaciteit is o.a. gekeken naar de in 2020 vastgestelde Toekomstvisie. De actuele (externe) ontwikkelingen die we verder met name willen noemen zijn:

- De prijsstijgingen en de dreiging van nog verdere stijgingen van prijzen. Dit geldt dan niet alleen voor energie, brandstofkosten en textiel maar ook voor diverse overige kosten van grondstoffen en daaruit vervaardigde materialen waar de VNOG gebruik van maakt. De stijging van hout – en metaalprijzen vertaalt zich in hogere kosten voor de daaruit vervaardigde goederen als gereedschappen, onderhoudsmateriaal en verbruiksartikelen zoals pallets.
- De stijging van rente op de geld- en kapitaalmarkt raakt de VNOG vanwege het geheel van investeringen welke voor de komende jaren op stapel staan of al zijn overeengekomen. Dit laatste geldt voor de (vervangings)investering in de komende jaren van 75 blusvoertuigen en het te financieren bedrag van € 40 mln.
- De uitwerking van de demarcatie-afspraken met de gemeenten kan bij de verdere uitwerking en uitvoering en de daarbij nog te maken afspraken, leiden tot onvoorziene situaties welke we (financieel) als risico hebben benoemd. Hierbij geldt immers dat 'tijdens de verbouwing de winkel wel open moet blijven'.
- Het op handen zijnde vertrek uit het kantoor aan de Europaweg levert (financiële) onzekerheid op ten aanzien van de te overbruggen periode. Ook deze (interne) ontwikkeling is als risico opgenomen.

Bij Brandweerzorg is sprake (geweest) van belangrijke veranderingen zowel organisatorisch als met betrekking de inzet van mensen (vrijwilligers) en middelen (met name vervanging van materiaal en materieel). Een belangrijke stap daarbij is het in 2022 afgesloten traject van aanbesteding c.q. aanschaf van 75 nieuwe blusvoertuigen.

De feitelijke uitrol van het geheel van (beleids)veranderingen, afspraken en aanschaffingen zal in de komende jaren nog veel vragen van de verschillende afdelingen binnen VNOG. Daarbij zullen mogelijke knelpunten en risico's tijdig moeten worden gesignaleerd, zodat deze ook kunnen worden benoemd en aan-/opgepakt.

De niet te kwantificeren risico's zijn hierna aangegeven:

Niet kwantificeerde risico's				
Nr.	**Risico's** en oorzaken	**Kans in %**	**Effect in euro's**	**Weerstands-capaciteit (euro's)**
			bedrag	
1	**Hogere personele kosten (beloning/vergoeding) -w.o.relatieve aandeel VNOG- bij repressieve inzet van parttime brandweermensen (i.p.v. vrijwilligers).** Uitkomst project Taakdifferentiatie: afschaffing consignatie en kazernering vrijwilligers; mogelijke alternatieven (parttime aanstellingen) duurder.			
2	**Toename onderhoudskosten materieel voor repressieve inzet brandbestrijding** door langer gebruik bestaand materieel.			
3	**Onzekerheid toekomstbestendige - en efficiënte uitvoering van repressieve taken bij het niet (tijdig) realiseren samenvoeging/-werking kazernes (Toekomstvisie bouwsteen 31 en 31a).** Door onzekerheid uitkomsten onderzoeken samenvoeging/-werking aangegeven regio's, nog geen duidelijkheid over verbeteringen uitvoering repressieve activiteiten.			
4	**Crises (w.o pandemie)** kwantificering c.q. opname in risicoprofiel gevolgen crises, zoals COVID-19. De consequenties voor de VNOG zijn nog niet te kwantificeren. De bestemmingsmogelijkheden van de, recent bekend geworden, extra BDuR middelen dient nog plaats te vinden.			
5	**Uitwerking (operationele) uitvoering demarcatie.** De uitwerking/uitvoering van de demarcatieafspraken kan nog leiden tot onvoorziene (financiële) situaties c.q. tegenvallers.			

Bij de niet gekwantificeerde risico's is het eerdere risico 4 (zie hieronder) samengevoegd met risico 1 omdat het in feite om hetzelfde gaat.

4	**(On)mogelijkheid terugbrengen meerkosten kazernering dagdienst.** Bij de noodzaak van het (moeten) doorvoeren van de zgn. bouwsteen Verplichtend Karakter, valt de mogelijkheid van het roosteren van vrijwilligers voor de repressieve (dag)activiteiten af en zijn mogelijke alternatieve mogelijkheden (van inhuur) duurder.

De gewijzigde en nieuw opgenomen niet gekwantificeerde risico's zijn (zie verwijzing cijfer naar overeenkomende regel in voorgaand register):

- (4) gewijzigd en vernummerd (was eerder 5), een uitbreiding van de beschrijving van mogelijke crises naast Covid-19, mede gezien de ervaringen t.a.v. de uitbreiding van de rol van veiligheidsregio's bij bijv. de opvang van Oekraïners en ook migranten in het algemeen; daarmee samenhangend wordt de BDuR de komende jaren verhoogd en zal er duidelijkheid moeten komen over de wijze - en mogelijkheden van inzet van deze middelen.
- (5) nieuw opgenomen is het risico wat onderkend wordt bij de verdere uitwerking en uitvoering van de demarcatiebesluiten welke bestuurlijk zijn genomen m.b.t. het gebruik van de brandweerposten en de te maken verdeling van de kosten daarbij; bij het interpreteren en uitwerken van de besluiten in de praktijk zal duidelijk moeten worden of alle gemeenten het (onderling) eens (kunnen) zijn of worden over de verdere inkleuring ervan.

Een uitgebreider overzicht van de gekwantificeerde en niet-gekwantificeerde risico's, waarin ook de oorzaken, beheersmaatregelen en - waar van toepassing - de getalsmatige onderbouwing is opgenomen, treft u aan in bijlage 4.

12. Risico's versus weerstandscapaciteit

12.1. Omvang huidige reserves

De huidige omvang* van de reserves is als volgt (zie ook bijlage 3):

Reserves	stand	weerstandscapaciteit	
Algemene reserve	1.135.114	ja	1.135.114
Bedrijfvoeringsreserve	3.000.000	ja	3.525.000
Best.reserve Jeugdbrandweer Oost Gelre	5.436	nee	
Tijdelijke reserve overheveling budgetten	608.000	nee	
Egalisatiereserve afschrijvingen	2.906.529	nee	
Bestemmingsreserve frictiekosten LMS	500.000	nee	
Reserve incidentele veranderkosten organisatie-ontwikkeling	434.468	nee	
Reserve frictiekosten risicobeheersing	365.000	nee	
Reserve flankerende kstn dekkings- en spreidingsplan	297.517	nee	
Reserve vervanging operationeel uniform	100.000	nee	
Reserve programma zelfredzaam en risicobewust	516.607	nee	
Egalisatiereserve 'inzetten (uitruk)'	400.000	nee	
Totaal	**10.268.671**		
Post onvoorzien	250.000	ja	250.000
		totaal	*4.910.114*
Onttrekking 2 jaar huur Europaweg (voorstel Kadernota 2022 e.v.)			-390.000
Beschikbare weerstandscapaciteit			**4.520.114**
Benodigde weerstandscapaciteit			**3.500.000**
Weerstandsratio:			1,3

** Stand na resultaattoevoeging 2021*

12.2. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat conform de beleidsregels (zie hoofdstuk 10) uit de Algemene Reserve + de Bedrijfsvoeringsreserve + de post Onvoorzien en bedraagt momenteel:

€ 1.135.114 + € 3.525.000 + € 250.000 = € 4.910.114

Voorzien wordt echter dat het niet realiseren van de taakstelling Europaweg voor 2022 en 2023 een onttrekking aan de Bedrijfsvoeringreserve van € 390.000 vergt. Daarmee komt de beschikbare weerstandscapaciteit uit op € 4.520.114.

De benodigde weerstandscapaciteit (zie hoofdstuk 11) bedraagt minimaal € 3.500.000.
De huidige weerstandsratio komt daarmee uit op 1,3. Dit betekent dat de VNOG momenteel een toereikende weerstandscapaciteit heeft.

Bij uitvoering van het voorgenomen beleid van onttrekkingen uit de Bedrijfsvoeringreserve leidt dit tot een niveau van € 2.500.000 eind 2024 (zie bijlage 3); dan zal deze reserve (weer) moeten worden aangevuld met € 700.000 voor het realiseren van een ratio van 1,2 (=voldoende) per ultimo 2024. Deze aanvulling zou bijvoorbeeld kunnen uit een toekomstig rekeningresultaat.

11.3. Conclusies

De streefwaarde van de weerstandsratio is bepaald op een bandbreedte tussen 1,0 (“matig”) tot 1,4 (“voldoende”). De huidige ratio (van 1,3) kan als toereikend worden aangemerkt. Verder is aangegeven dat bij de verwachte toekomstige onttrekkingen t.l.v. de Bedrijfsvoeringreserve een aanvulling nodig is om weer op het gewenste niveau van de weerstandsratio uit te komen. In de Jaarrekening 2021 kwam de ratio uit op 1,03; in de Programmabegroting 2023-2026 op 1,06. De vermogenspositie is daarmee solide.

13. Financieel meerjarenperspectief 2024-2027

Onderstaande meerjarenbegroting bevat de cijfers uit de vastgestelde primitieve meerjarenbegroting 2023. In de tabel daaronder de mutaties op deze meerjarenbegroting vanuit de voorliggende Kadernota. Voor de jaren 2025 en verder is zoals gebruikelijk nog geen loon- en prijscompensatie berekend.

	MEERJARENBEGROTING 2023 -2026			
Programma	Begroting primitief 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1.0 - Risico- en crisisbeheersing	6.407.300	6.392.300	6.349.300	6.309.300
2.0 - Brandweerzorg	28.443.060	28.946.260	30.310.260	33.240.610
3.0 - GHOR	1.820.000	1.869.000	1.877.000	1.877.000
4.0 - MON	1.072.000	1.072.000	1.072.000	1.072.000
5.0 - Directie en control	971.300	951.300	971.300	951.300
6.0 - Bedrijfsvoering	14.304.370	14.209.670	14.349.670	14.375.470
7.0 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-53.018.030	-53.440.530	-54.929.530	-57.825.680
8.0 - Kazernes in eigendom en overgangsrecht	0	0	0	0
Totaal meerjarenbegroting 2023 - 2026	**0**	**0**	**0**	**0**

NIEUW BELEID / BELEIDSONTWIKKELINGEN						
Paragraaf	Programma	Omschrijving beleidsontwikkeling	2024	2025	2026	2027
5.1	2:RCB	Programmaborging zelfredzaam & risicobewust	€ 207.000	€ 253.000	€ 253.000	€ 253.000
5.2	2:RCB	Optimalisatie gedragsverandering programma zelfredzaam & risicobewust	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
5.3	2:RCB	Startup in Residence Achterhoek	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -
5.4	5: BV	Inrichting crisisruimten en verbindingen	€ -	€ -	€ -	€ -
5.5	5: BV	VNOG account voor vrijwilligers (@vnog.nl)	€ 63.000	€ 63.000	€ 63.000	€ 63.000
5.6	2:RCB	Formatie uitbreiding externe en industriele veiligheid	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000
5.7	2:RCB	Gemeentelijke piketvergoeding expertteam bevolkingszorg	€ 260.000	€ 260.000	€ 260.000	€ 260.000
		Totaal beleidsontwikkelingen	€ 850.000	€ 896.000	€ 796.000	€ 796.000
BESPARINGEN						
Paragraaf	Programma	Omschrijving besparing	2024	2025	2026	2027
6	Algemeen	Besparing zorg voor personeel (aframing)	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
6	Algemeen	Besparing opleidingsbudget	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
6	5: BV	Besparing RI&E-Advies	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
6	7: ADM	Aframing post onvoorzien c.a.	€ -446.800	€ -446.800	€ -446.800	€ -446.800
		Totaal besparingen	€ -586.800	€ -586.800	€ -586.800	€ -586.800
AUTONOME ONTWIKKELINGEN						
Paragraaf	Programma	Omschrijving autonome ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
7.1	5: BV	Vervanging facilitair informatiesysteem (FMIS)	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
7.2	3: GHOR	Alternatief voor contract Witte Kruis BV	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
7.3	3: GHOR	Landelijke bijdrage LCMS	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000	€ 32.000
7.4	5: BV	Opslagcapaciteit e-mail-archivering	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
7.5	5: BV	Invoering CO-2 prestatieladder duurzaamheid	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
7.6	5: BV	Uniform toegangsbeheer gebouwen (kazernes)	€ 15.000	€ 35.000	€ 60.000	€ 70.000
		Totaal autonome ontwikkelingen	€ 137.000	€ 157.000	€ 182.000	€ 192.000
FINANCIELE ONTWIKKELINGEN						
Paragraaf	Programma	Omschrijving financiële ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
8.3	7: ADM	Looncompensatie (2024)	€ 2.400.000	€ 2.400.000	€ 2.400.000	€ 2.400.000
8.3	7: ADM	Prijscompensatie (2024)	€ 490.000	€ 490.000	€ 490.000	€ 490.000
8.4	7: ADM	Ontwikkeling kapitaallasten (afschrijving en rente)	€ -	€ -	€ 3.000.000	€ 5.000.000
8.4	7: ADM	Mutaties (bijdrage) uit egalisatiereserve afschrijvingen	€ -15.000	€ -35.000	€ -60.000	€ -70.000
		Totaal financiële ontwikkelingen	€ 2.875.000	€ 2.855.000	€ 5.830.000	€ 7.820.000
BDUR OPHOGING - BESTEDING						
Paragraaf	Programma	Omschrijving BDUR ophoging - besteding	2024	2025	2026	2027
9	7: ADM	Verhoging Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR)	€ -2.415.000	€ -3.093.000	€ -3.516.700	€ -3.516.700
9	7: ADM	Besteding Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR)	€ 2.415.000	€ 3.093.000	€ 3.516.700	€ 3.516.700
		Totaal effect BDUR is neutraal	€ -	€ -	€ -	€ -

EFFECT OP GEMEENTELIJKE BIJDRAGE					
Hoofdstuk	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
5	Beleidsontwikkelingen	€ 850.000	€ 896.000	€ 796.000	€ 796.000
6	Besparingen	€ -586.800	€ -586.800	€ -586.800	€ -586.800
7	Autonome ontwikkelingen	€ 137.000	€ 157.000	€ 182.000	€ 192.000
8	Financiele ontwikkelingen	€ 2.875.000	€ 2.855.000	€ 5.830.000	€ 7.820.000
9	BDUR Ophoging - Besteding	€ -	€ -	€ -	€ -
	Saldo = effect op gemeentelijke bijdrage	€ 3.275.200	€ 3.321.200	€ 6.221.200	€ 8.221.200

Bijlage 1. Gemeentelijke bijdragen 2024

De bijdrage voor de VNOG wordt bij de gemeenten in rekening gebracht met als verdeelsleutel de procentuele verdeling tussen de gemeenten uit het verdeelmodel. Het verdeelmodel is op zijn beurt gebaseerd op de verhouding per gemeente van het in de algemene uitkering van het gemeentefonds opgenomen bedrag voor het cluster openbare orde en veiligheid/brandweer en rampenbestrijding. Het verdeelmodel is ingegaan per 2017 en heeft een ingroeipad gekend. Per 2021 is het verdeelmodel volledig van kracht. Verder is het verdeelmodel per 2021, conform de gemeenschappelijke regeling VNOG, nog herijkt. Volgens de gemeenschappelijke regeling VNOG vindt een dergelijke herijking éénmaal per vier jaar plaats. De percentages van het verdeelmodel in voorgaande tabel gelden dus vanaf 2021 voor vier jaren. In 2024 vindt weer een herijking plaats, zodat per 2025 het bijgestelde verdeelmodel van kracht kan worden. De bijdrage voor 2024 is gebaseerd op de bijdrage voor 2023 met daarbij opgeteld het effect van de Kadernota 2024.

Gemeente	Percentage	Bijdrage 2023	Kadernota 2024 - 2027	Voorgestelde bijdrage 2024
Aalten	3,23%	1.598.000	105.800	1.703.800
Apeldoorn	21,17%	10.474.000	693.300	11.167.300
Berkelland	5,61%	2.775.000	183.700	2.958.700
Bronckhorst	4,80%	2.374.000	157.200	2.531.200
Brummen	2,42%	1.197.000	79.200	1.276.200
Doetinchem	6,60%	3.265.000	216.200	3.481.200
Elburg	2,60%	1.287.000	85.200	1.372.200
Epe	4,06%	2.008.000	133.000	2.141.000
Ermelo	3,35%	1.658.000	109.700	1.767.700
Harderwijk	5,13%	2.538.000	168.000	2.706.000
Hattem	1,23%	608.000	40.300	648.300
Heerde	2,02%	1.000.000	66.100	1.066.100
Lochem	4,69%	2.320.000	153.600	2.473.600
Montferland	4,27%	2.113.000	139.800	2.252.800
Nunspeet	3,13%	1.548.000	102.500	1.650.500
Oldebroek	2,65%	1.311.000	86.800	1.397.800
Oost Gelre	3,60%	1.781.000	117.900	1.898.900
Oude IJsselstreek	4,39%	2.172.000	143.800	2.315.800
Putten	2,71%	1.341.000	88.700	1.429.700
Voorst	3,05%	1.509.000	99.900	1.608.900
Winterswijk	3,62%	1.791.000	118.500	1.909.500
Zutphen	5,68%	2.810.000	186.000	2.996.000
	100,00%	**49.478.000**	**3.275.200**	**52.753.200**

Bijlage 2. Overzicht programma 8

Het programma 8 (‘Kazernes en overgangsrecht (individuele gemeenten)’) binnen VNOG wordt één op één met de betrokken individuele gemeenten verrekend. Het gaat hier om de kazernes die in eigendom van de VNOG zijn (Apeldoorn-Saba, Doetinchem). In 2013 heeft de VNOG uit fiscale overwegingen een aantal kazernes overgenomen, met als doel die na de herzieningsperiode van 10 jaar terug te verkopen aan de gemeenten. Met de betreffende gemeenten zullen gesprekken worden gevoerd om de overdracht van de kazernes naar de gemeenten in januari 2023 te laten plaatsvinden. Het tijdstip van overdracht van de kazerne in Apeldoorn is afhankelijk van eventuele nieuwbouw in Apeldoorn en zal in onderling overleg worden vastgesteld.

Daarnaast lopen er exploitatiekosten van de kazernes binnen de gemeente Epe en Zutphen over de VNOG-rekening, welke 1:1 aan die gemeenten worden doorberekend.

Voorts gaat het om de afwikkeling van de financiële gevolgen van individuele afspraken met gemeenten inzake het overgangsrecht met de gemeenten Apeldoorn en Doetinchem. Verschillen tussen de in rekening gebrachte voorschotten en de uiteindelijke kosten blijken bij de jaarrekening en worden dan met de desbetreffende gemeente verrekend.

Gemeente	Individueel per gemeente af te rekenen	
	overgangsrecht	kazernes
Apeldoorn	958.000	1.011.000
Doetinchem	159.000	
Epe		56.000
Zutphen		82.000
Totaal	1.117.000	1.149.000

Demarcatie
Afhankelijk van de definitieve besluitvorming door het AB over de begrotingswijziging van de demarcatie huisvesting (begrotingswijziging 2023-2), zal programma 8 per 2023 (en verder) worden aangevuld met facilitaire budgetten per gemeente, voor zover die direct toe te rekenen zijn aan individuele kazernes. Omdat die besluitvorming ten tijde van het opstellen van deze Kadernota nog moest plaatsvinden, is dit nog niet verwerkt in bovenstaand overzicht. Als de besluitvorming wordt afgerond, zullen zaken voor 2023 worden verwerkt in de begroting 2023. Voor 2024 zullen zaken, als de besluitvorming tijdig is afgerond, worden opgenomen in de ontwerpbegroting 2024, die in april 2023 verschijnt. Van de totale begrotingswijziging van circa 2 miljoen, zal ongeveer 1,5 miljoen één-op-één worden verrekend met de gemeenten via programma 8.

Bijlage 3. Meerjarig perspectief gemeentelijke bijdragen

Hieronder staat het meerjarig perspectief (meerjarige cijferreeks) van de gemeentelijke bijdragen voor de periode 2025 - 2027. Deze reeks is nog exclusief:

- Loon- en prijsindexering voor 2025 en verder
  (de meerjarenbegroting van VNOG is opgesteld in constante prijzen)
- Demarcatiekosten / facilitaire bijdrage uit programma 8
  (besluitvorming over de begrotingswijziging demarcatie nog moet plaatsvinden ten tijde van het opstellen van deze Kadernota, zie ook toelichting in bijlage 2)
- Vierjaarlijkse herijking van het verdeelmodel
  (deze herijking heeft plaatsgevonden in 2021 en zal dus opnieuw plaatsvinden in 2025, zie ook toelichting in bijlage 1.)

Het meerjarig perspectief geeft dus een indicatie van de gemeentelijke bijdrage in komende jaren, maar kan door bovenstaande onderwerpen nog beïnvloed worden.

Meerjarige ontwikkeling gemeentelijke bijdragen op basis van Kadernota 2024:

Gemeente	Percentage	2025	2026	2027
Aalten	3,23%	1.705.400	1.799.100	1.863.700
Apeldoorn	21,17%	11.172.400	11.786.000	12.209.200
Berkelland	5,61%	2.962.000	3.124.700	3.236.900
Bronckhorst	4,80%	2.534.400	2.673.600	2.769.600
Brummen	2,42%	1.277.700	1.347.900	1.396.300
Doetinchem	6,60%	3.484.700	3.676.100	3.808.100
Elburg	2,60%	1.372.800	1.448.200	1.500.200
Epe	4,06%	2.143.600	2.261.400	2.342.600
Ermelo	3,35%	1.768.800	1.865.900	1.932.900
Harderwijk	5,13%	2.708.600	2.857.400	2.960.000
Hattem	1,23%	649.400	685.100	709.700
Heerde	2,02%	1.066.500	1.125.100	1.165.500
Lochem	4,69%	2.476.300	2.612.300	2.706.100
Montferland	4,27%	2.254.500	2.378.400	2.463.800
Nunspeet	3,13%	1.652.600	1.743.400	1.806.000
Oldebroek	2,65%	1.399.200	1.476.000	1.529.000
Oost Gelre	3,60%	1.900.800	2.005.200	2.077.200
Oude IJsselstreek	4,39%	2.317.900	2.445.200	2.533.000
Putten	2,71%	1.430.900	1.509.400	1.563.600
Voorst	3,05%	1.610.400	1.698.800	1.759.800
Winterswijk	3,62%	1.911.300	2.016.300	2.088.700
Zutphen	5,68%	2.999.000	3.163.700	3.277.300
	100,00%	**52.799.200**	**55.699.200**	**57.699.200**

Bijlage 4. Overzicht reserves

Omschrijving	Saldo per 31-12-2021	Bestemming jaarrekeningre-sultaat 2021	Geraamde mutaties kadernota 2024 e.v.												
			Geraamde toevoegingen 2022	Geraamde onttrekkingen 2022	Geraamde stand 31-12-2022	Mutaties meerjarenbe-groting 2023	Geraamde stand 31-12-2023	Mutaties begroting 2024	Geraamde stand 31-12-2024	Mutaties begroting 2025	Geraamde stand 31-12-2025	Mutaties begroting 2026	Geraamde stand 31-12-2026	Mutaties begroting 2027	Geraamde stand 31-12-2027
Bestemming rekeningresultaat 2021 *)	5.255.819	-5.255.819					0		0		0		0		0
Algemene Reserve	1.135.114				1.135.114		1.135.114		1.135.114		1.135.114		1.135.114		1.135.114
Bestemmingsreserves															
Bedrijfsvoeringreserve	3.000.000	525.000		-609.000	2.916.000	-336.500	2.579.500	-75.000	2.504.500		2.504.500		2.504.500		2.504.500
Jeugdbrandweer Oost-Gelre	5.436				5.436		5.436		5.436		5.436		5.436		5.436
Tijdelijke reserve overheveling budgetten	608.000			-608.000	0		0		0		0		0		0
Egalisatiereserve afschrijvingen**	2.906.529	3.760.879	55.000	-260.200	6.462.208	431.083	6.893.291	-1.194.918	5.698.373	-2.166.886	3.531.487	-1.404.649	2.126.838	-1.383.815	743.023
Bestemmingsreserve Frictiekn LMO	500.000				500.000		500.000		500.000		500.000	-500.000	0	0	0
Tijdelijke reserve incidentele veranderkosten	434.468			0	434.468	-401.468	33.000		33.000		33.000		33.000		33.000
Reserve frictiekosten risicobeheersing	365.000			-120.000	245.000	-120.000	125.000	-125.000	0		0		0		0
Tijdelijke reserve flankerende kn dekkings- en spreidingsplan	297.517			-50.000	247.517	-40.000	207.517	-40.000	167.517	-30.000	137.517	-30.000	107.517	-30.000	77.517
Egalisatiereserve vervanging operationeel uniform	100.000				100.000		100.000	-100.000	0		0		0		0
Reserve programma zelfredzaam en risicobewust	516.607			-516.607	0	0	0		0		0		0		0
Egalisatiereserve inzetten(uitruk)	400.000				400.000		400.000		400.000		400.000		400.000		400.000
Bestemmingsreserve RBS		200.000			200.000		200.000		200.000		200.000		200.000		200.000
TOTAAL Reserves	**15.524.490**	**-769.940**	**55.000**	**-2.163.807**	**12.645.743**	**-466.885**	**12.178.858**	**-1.534.918**	**10.643.940**	**-2.196.886**	**8.447.054**	**-1.934.649**	**6.512.405**	**-1.413.815**	**5.098.590**

1. Algemene Reserve
- Doel: het afdekken van risico's. De Algemene Reserve vormt het *weerstandsvermogen*.
- Hoogte: de Algemene Reserve is een onderdeel van de *weerstandscapaciteit*, samen met de Bedrijfsvoeringsreserve en de Post Onvoorzien. Voor de benodigde weerstandscapaciteit geldt een weerstandsratio van 1 – 1,4.
- Duur: Er is geen einddatum
- Mutaties: AB besluit bij jaarrekening over de resultaatbestemming, of anderszins door AB besluiten. Een mutatie in de Algemene Reserve dient conform de gemeenschappelijke regeling VNOG ter zienswijze aan de raden te worden voorgelegd.

2. Bedrijfsvoeringsreserve
- Doel: algemene bufferfunctie en is breed inzetbaar voor prioriteiten (bijv. innovatie) of voor het tijdelijk afvlakken van gemeentelijke bijdragen. Is onderdeel van de *weerstandscapaciteit*.
- Hoogte: De minimale hoogte is 2%, de maximale hoogte is 5% van het begrotingstotaal.
- Duur: geen einddatum
- Mutaties: AB-besluit bij jaarrekening over de resultaatbestemming, of anderszins door AB besluiten

3. Reserve Jeugdbrandweer Oost Gelre
- Doel: jeugdgroep Oost-Gelre van de Jeugdbrandweer VNOG.
- Hoogte: € 5.436 (storting uit liquidatie Stichting).
- Duur: n.t.b.
- Mutaties: via AB besluit, geen stortingen meer; onttrekking via jaarrekening al naar gelang de voortgang.

4. Egalisatiereserve afschrijvingen (kapitaallasten)
- Doel: egaliseren van de realisatie versus de begrote kapitaallasten, storten en onttrekken van boekwinsten resp. –verliezen a.g.v. afstoten van materieel[7] (= bestaand beleid). Het renteresultaat verloopt niet via de egalisatiereserve kapitaallasten.
- Hoogte: € 500.000 minimum, geen maximum.
- Duur: geen einddatum.
- Mutaties: AB besluit bij begroting, begrotingswijziging of in de jaarrekening als onderdeel van de resultaatsbepaling.

5. Bestemmingsreserve frictiekosten Landelijke meldkamer (LMO)
- Doel: dekking frictiekosten vorming Landelijke meldkamer (AB 27-6-2019).
- Hoogte: € 500.000 (uitkering Rijk).
- Duur: 2020-2026.
- Mutaties: via AB besluit, geen stortingen meer; onttrekking via jaarrekening al naar gelang de voortgang.

6. Tijdelijke reserve incidentele veranderkosten (organisatieontwikkeling)
- Doel: ter dekking van programma "De Expeditie" (organisatieontwikkeling VNOG), zie Toekomstvisie (AB 15-1-2020).
- Hoogte: € 500.000 (AB 12-12-2019) + € 540.000 (AB 25-6-2020) = € 1.040.000.
- Duur: tot eind 2024; dit betreft een verlenging voor de duur van 1 jaar.

[7] verkoopsom -/- afwaardering + uitkering polis

- Mutaties: AB besluit, geen stortingen meer; onttrekking via jaarrekening al naar gelang de voortgang.

7. Reserve frictiekosten Risicobeheersing (frictiekosten Omgevingswet / RB)
- Doel: dekken personele frictiekosten transitie Risicobeheersing i.r.t. Omgevingswet.
- Hoogte: € 485.000, uit overschot p-budget RB 2020.
- Duur: 2021-2024, onttrekking voor inhuur ter vervanging gedurende opleidingen en tijdelijke overbezetting van nieuwe medewerkers, in te werken door vertrekkende medewerkers.
- Mutaties: via AB-besluit door vaststelling van de begroting 2021-2024, waarin voor vier jaar een onttrekking van € 121.000 is opgenomen.

8. Tijdelijke reserve flankerende kosten dekkings- en spreidingsplan
- Doel: ter dekking van 'flankerende kosten dekkings- en spreidingsplan' (AB 25-6-2020).
- Hoogte: € 360.000.
- Duur: tot eind 2027.
- Mutaties: AB besluit, geen stortingen meer; onttrekking via jaarrekening al naar gelang de voortgang.

9. Egalisatiereserve vervanging operationeel uniform (dienstkleding)
- Doel: egaliseren vervanging dienstkleding.
- Hoogte: n.t.b.
- Duur: 2020-2024.
- Mutaties: AB besluit bij de jaarrekening, verschil begroting en realisatie

10. Reserve programma Zelfredzaam & Risicobewust
- Doel: De grondslag van het programma is de pijler 'Zelfredzaam en Risicobewust' uit de Toekomstvisie. Het doel is om de zelf- en samenredzaamheid te vergroten door het risicobewustzijn van burgers, instellingen en bedrijven te beïnvloeden en hen te stimuleren tot het nemen van beheersmaatregelen die veiliger gedrag bewerkstelligen. Een ander belangrijk doel is om daar te acteren en te interveniëren waar de risico's zich bevinden.
- Hoogte: € 550.000, uit jaarrekeningresultaat 2020.
- Duur: 2021-2023.
- Mutaties: AB besluit

11. Egalisatiereserve inzetten (uitruk)
- Doel: egaliseren van kosten van de uitruk (jaren met weinig en met veel (grote) incidenten worden verevend), bestendig begrotingsbeeld, rustig verloop gemeentelijke bijdrage (AB 25-6-2020).
- Hoogte: max. € 400.000.
- Duur: geen einddatum.
- Mutaties: AB besluit bij de jaarrekening, verschil begroting en realisatie van het budget uitruk *binnen* het vrijwilligersbudget, als onderdeel van de resultaatsbepaling.

Bijlage 4. Overzicht gekwantificeerde en niet-gekwantificeerde risico's

Gekwantificeerde risico's						
				Effect in euro's		Weer-stands-capaciteit €
Nr.	Risico's en oorzaken	Beheersmaatregelen	Kans in %	bedrag	toelichting berekening	
1	**Stoppen Openbaar Brand-/Regionaal meldsysteem (OMS/RBS) met gevaar voor discontinuïteit meldingen.** De VNOG raakt de huidige taak en systemen kwijt. Het risico is dat twee tot drie medewerkers niet ingepast kunnen worden in de formatie. De zekerheid dat deze winstgevende activiteit uit de begroting valt is structureel opgenomen bij de autonome ontwikkelingen.	Tijdig anticiperen, door de medewerkers een plek te geven in de formatie. De kans dat dat niet lukt (zonder meerkosten) neemt met de jaren af en wordt ingeschat op gemiddeld 50%. Tegelijk wordt daarbij gekeken naar het mogelijk behoud van de informatiepositie vanuit het brandmeldsysteem.	50%	150.000	Personele - en materiële kosten afbouw jaren: € 450.000, rekening houdend met reservering frictiekosten, opnemen € 150.000	75.000
2	**Geen match tussen de gemeenten en de afd. RCB t.a.v. de uitvoering van taken en dienstverlening, bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet.** Te grote diversiteit in uitvoering/invulling door gemeenten t.o.v. het kwalitatieve en kwantitatieve aanbod van de VNOG.	Voldoende aandacht geven aan afstemming tussen de VNOG en de gemeenten t.a.v. de uit te voeren dienstverlening (tempo en inhoudelijk). Inhuur extra personeel om (tijdelijk) synchroom oude - (preventist) en nieuwe taken uit te voeren en met gemeenten af te stemmen over afbouw/overgang taken.	50%	640.000	Inhuur 4 fte (à € 80.000) voor uitvoering synchroon van taken oud en nieuw bij invoering Omgevingswet, voor 2 jaar.	320.000
3	**Schaarste capaciteit repressieve inzet van vrijwilligers brandbestrijding.** Door vergrijzing is uitstroom van vrijwilligers te verwachten. Daarnaast is er meer verloop onder brandweervrijwilligers, aangezien zij minder lang aan een brandweerkorps verbonden zijn (dit is een maatschappelijke trend bij vrijwilligers in het algemeen). Ook is er sprake van schaarste bij het vinden van nieuwe vrijwilligers door (algehele) krapte op de arbeidsmarkt, met als gevolg alternatieve keuze mogelijkheden en - druk voor de mensen.	Naast organiseren en participeren in activiteiten en acties die de binding van vrijwilligers bevorderen, is het opstellen en uitvoeren van strategisch personeelsplanning (leeftijdsopbouw, gespreks-cyclus, opleidingsplan), per district en per post, van belang.	70%	408.000	Kosten opleiden 10% meer te werven vrijwilligers: 8 per jaar. Opleidings- en bijkomende kosten € 17.000 per jaar, voor 3 jaar.	286.000
4	**Teveel (roostering) uren bestaande (repressieve) bezetting brandbestrijding, geeft risico op fouten, uitval en sancties (Arbeidstijden).** Bij een aantal kazernes (w.o. bij kazernering) is sprake van onvoldoende personele repressieve capaciteit (m.n.vrijwilligers).	Naast sturing op voldoende inzet repressieve capaciteit (vrijwilligers); optimaliseren roosteren beroepsmedewerkers (dagdienst). Ontwikkeling risico houdt verband met uitwerking bouwsteen Verplichtend Karakter (vrijwilligers).	30%	50.000	Mogelijke boete i.h.k.v. de arbeidstijdenwet. Berek.: max. 50 medew. , boete € 200 per dag (max. 5 dagen).	15.000
5	**Prijsstijgingen (boven reguliere aanpassing) en vooral m.b.t. brandweermaterieel en -materiaal.** Wereldwijde ontwikkelingen (v.a. 2021) van een toenemende vraag in samenhang met schaarste van aanbod, doen de (grondstof)prijzen w.o. die van energie en katoen, stijgen. Hogere kosten blijven dan voor de VNOG, omdat er een geen mogelijkheid is van nacalculatie. De prijsstijgingen kunnen worden versterkt door een gebrekkige marktwerking voor (specifiek) brandweermaterieel en -materiaal.	Doorrekenen financiële gevolgen (voor weerstandscapaciteit) van mogelijke prijsstijgingen van (gebruiks)goederen (w.o. brandstof en kleding). Mogelijke prijsstijgingen van te vervangen (blus)voertuigen zijn separaat opgenomen. Bij grotere volumes en eigen eisen, kan de VNOG zelfstandig aanbesteden i.p.v. in IFV verband.	70%	500.000	Stijging prijzen goederen en materialen (w.o. energie-, brandstofkosten en kleding) boven reguliere index. Kosten per jaar 10 mln., onderscheiden naar stijgingsperc. van 10%, 4% en 2,5% voor resp. 2,5 mln., 4mln. en 3,5 mln.	350.000
6	**Niet tijdig realiseren besparingen Toekomstvisie 2020 e.v. jaren, opdracht materieelspreidingsplan (MSP) brandbestrijding t.a.v. *materiële* kosten.** Vervangingen in het kader MSP worden vertraagd m.n. door prijsstijgingen en schaarste van grondstoffen. Vertraging vervanging - en voortschrijdende inzichten bij vervanging materieel leiden tot latere besparingen op de exploitatiekosten.	Doorrekenen incidentele financiële gevolgen (voor weerstandscapaciteit) t.a.v.uitgestelde realisatie besparingsmogelijkheden materiële kosten bij vertraging uitvoering MSP.	50%	225.000	Besparingen op materiële kosten ontstaan later bij opschuiving vervangingsplan materieel van 2022-2025 naar 2024-2027. Eenmalig niet gerealiseerde besparing (onderhoudskosten) in 2024-2026.	113.000
7	**Niet (tijdig) realiseren besparingen Toekomstvisie 2020 e.v. jaren t.a.v. *aantallen vrijwilligers.*** De krimp van het repressief beroepspersoneel en/of de vrijwilligers is minder groot door voorschrijdende inzichten betreffende de benodigde bezetting (vrijwilligers) op de brandweerposten in samenhang met de inzet van het beschikbare materieel.	Nagaan/volgen of de minder grote krimp van de vrijwilligersbezetting kan worden opgevangen binnen de lopende budgetten/begrotingen.	70%	450.000	Berekening extra kosten vrijwilligers bij minder grote krimp aantal (76 i.p.v. 118) . Kosten vergoedingen, opleidingen en trainingen voor 3 jaar.	315.000
8	**Uitval voor repressieve inzet brandbestrijding door defect materieel en/of gebrek onderdelen voertuigen/brandweermiddelen.** Defect materieel kan niet tijdig gerepareerd worden, omdat onderdelen niet voorradig zijn. Heeft verband met schaarste grondstoffen en een beperkt aantal (overgebleven) leveranciers van brandweermaterieel en -materiaal.	Op voorraad zetten/houden en alloceren van extra (vervangend) materieel (w.o. onderdelen) voor brandbestrijding.	30%	90.000	Berekening inhuurkosten (voor 3 jaar) benodigd voor vervangend materieel €. 30.000 per jaar.	27.000
9	**Extra prijsstijgingen (en vertraging) aanschaf blusmaterieel bij realisatie MSP o.b.v. Toekomstvisie.** Extra prijsstijgingen van blusmaterieel leiden tot hogere kapitaalslasten c.q. eerdere uitputting van de (gevormde) egalisatiereserve.	Naast de financiële gevolgen (voor de egalisatiereserve) van de huidige (najaar '22) bekende en verwachte prijsstijgingen - welke zijn verwerkt in de Kadernota-/ Begroting 2024 - extra prijstijgingen voor nog aan te schaffen materieel, als risico doorrekenen (voor weerstandscapaciteit).	50%	100.000	Berekening kapitaalslasten voor 3 jaar bij een (extra) stijging van 5% van de prijzen voor de vervangingen (10 mln.) van nog aan te schaffen materieel.	50.000

10	**Onvoldoende oefenmogelijkheden voor oefenen onder realistischer omstandigheden voor Vakbekwaam blijven brandweerpersoneel.** Oefenmogelijkheden op VNOG-vakbekwaamheidspleinen worden beperkt bij het niet voldoen aan eisen van RI&E (omissies vastgesteld voor ASK). Bij onvoldoende mogelijkheden om met eigen faciliteiten de vakbekwaamheid op peil te houden, zou gekeken kunnen/moeten worden naar het gebruik externe locaties. Dit brengt extra kosten met zich.	Doorvoeren maatregelen waardoor de vakbekwaamheidspleinen voldoen aan de eisen. Waar nodig (tijdelijk) gebruik maken van (andere) externe locaties.	50%	25.000	Incidenteel extra kosten ter overbrugging i.v.m. voldoen vakbekwaamheidslocaties aan eisen.	13.000
11	**Noodzakelijke (spoedeisende) aanpassingen aan gebouwen/ installaties voortvloeiende uit afspraken en/of (wettelijke) eisen (w.o. de Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E)).** De status van de (uitvoering van de) wettelijk/noodzakelijk vereiste aanpassingen aan de (gemeentelijke) kazernes is onduidelijk, daarbij is onzeker wie de kosten voor deze (spoedeisende) aanpassingen gaat betalen.	Conform bestuurlijke besluitvorming (dec.'21) afspraken maken met gemeenten in het kader van demarcatie. Voor mogelijke spoedeisen kosten, financiële middelen opnemen.	50%	84.000	Kapitaalslasten: vereiste aanpassingen (alarm)installaties en overige aanpassingen voor 3 jaar.	42.000
	Extra verhuiskosten tijdelijke huisvesting) en faciliteiten kantoorpersoneel.					
12	Onzekerheid termijn en kosten overbrugging na vertrek Europaweg ultimo 2023.	In 2022 plannen uitgewerkt voor overbrugging huisvesting medewerkers, na vertrek Europaweg ultimo 2023. Alternatieve mogelijkheden, i.s.m. 1-post gedachte in Apeldoorn, niet verwacht voor 2026.	50%	330.000	Mogelijke hogere (30%) eenmalige kosten (€ 350.000) en 3 jaar (€ 75.000 p.j.)incidenteel als risico opgenomen voor overbruggingstermijn huisvesting.	165.000
13	Ontwikkelingen m.n. als gevolg van de corona-pandemie, vereisen aanpassingen benodigde faciliteiten voor het werken op kantoor en thuis.	Beleid - en mogelijkheden voor thuiswerken zijn nader uitgewerkt. Toekomstige ontwikkelingen blijvend (aan)deel thuiswerken nog onzeker. Verwachte meerkosten voor thuiswerken opnemen in weerstandscapaciteit.	50%	75.000	Berekening kosten (meer) thuiswerken voor 50% van (300) medewerkers. Aanpassingen/extra faciliteiten thuiswerkplek (€ 500 over 3 jaar).	38.000
14	**Digitale verstoring, onder meer vanwege cybercrime.** Belemmerd worden in de uitvoering van crisis- en incidentbestrijdingsactiviteiten en ondersteunende/bedrijfsmatige activiteiten door verstoring van de systemen voor de informatie- en telecommunicatietechnologie. ICT omgeving wordt geraakt door defecten infrastructuur of hardware, leverancier kan niet leveren, cybercrime.	Plan van aanpak Baseline informatieveiligheid (BIO) gereed. Toekomstige investeringsplannen voorzien in uitwijkmogelijkheden voor (alternatie) uitvoering kritische ICT processen en centralisatie van beheer in de toegang van mensen en systemen tot faciliteiten. N.a.v. de cyberaanval in 2020 wordt de ICT-omgeving van de VNOG actief gemonitord, daarmee wordt het risico op en de impact van een volgende hack verminderd. Het risico op een hack blijft echter bestaan, omdat cybercrime zich snel ontwikkelt en steeds vernuftiger wordt.	30%	500.000	Kosten opheffen gijzeling c.q. gevolgen hacks e.d. (o.b.v. cijfers hack 2020).	150.000
15	**Te hoge personele kosten (beroeps en vrijwilligers).** Door onjuiste (aansluiting) basisgegevens; personele wisselingen HRM; onjuiste toepassing cao -/fiscale regelingen en onvoldoende controles/ - kennis, kunnen berekende salarissen/vergoedingen te hoog zijn en/of leiden tot boetes / eindheffing (ATW, WKR, FLO, reiskosten, IKB).	Doorvoeren interne controle -/beheersmaatregelen, procesbewaking, procedurevastleggingen en kennisverbetering medewerkers. Uitsplitsen benoemde (oorzaken) risico's. Voor FLO-uitvoering is externe ondersteuning aangetrokken.	30%	350.000	Berekening o.b.v. percentage personele kosten 1% van € 35 mln. (beroeps + vrijwilligers).	105.000
16	**Inkopen voor te hoge bedragen en/of onjuiste uitvoering/voorwaarden (w.o. aanbestedingen).** De inkoopdiscipline wordt niet altijd tijdig en juist betrokken in het proces van inkoop en inhuur. De gevolgen hiervan zijn mogelijke claims van leveranciers. Deze zijn, met inzet van externe juristen, tot op heden onterecht gebleken.	Beleid en (centrale) sturing op het inkoop(proces) resp. verduidelijken en verbeteren en VNOG-breed inzichtelijk maken bij welke inkopen er sprake is/kan zijn mogelijke aanbestedingsplicht.	10%	150.000	Berekening o.b.v. percentage en volume inkoop (w.o. investeringen) 0,5% van € 30 mln.	15.000
17	**Onvoorziene kosten aanspraken van personeel (na dienstongevallen) en stijging verzekeringspremie.** Door veranderingen in de verzekeringsmarkt, wijzigen de mogelijkheden van dekking bij (personele) aanspraken/- schades.	De personele aanspraken na een dienstongeval worden voor alle veiligheidsregio's gelijk getrokken. Onderzocht wordt de mogelijkheid minder te verzekeren en schades als collectief te dragen. Het eigen risico kan dan meer gaan fluctueren.	10%	600.000	Afhankelijk van de wijze waarop het collectief dragen van schades wordt georganiseerd, gaat de berekening (nog) uit van de verzekeringsoptie met een risico van premie-stijging van € 200.000 p.j., voor 3 jaar.	60.000
18	**Stijging reële bijdrage aan IFV door bv. nieuwe taken.**	Inbreng in begrotingsproces IFV.	30%	60.000	Berekend risico: stijging 5% huidige bijdrage € 400.000, voor 3 jaar.	18.000
19	**Stijging financieringskosten bij aantrekken financiering d.m.v. leningen (vreemd vermogen).** Door stijging van het rentepercentage kunnen de kosten voor (her)financiering toenemen.	In de berekende weerstandscapaciteit rekening houden met een stijging van de rente.	50%	2.250.000	Berekening: verwachte investeringen c.q. (her)financiering in de periode 2023 t/m 2027: € 75 mln. Risico stijging rentepercentage gemiddeld van 3% naar 4%, voor 3 jr.	1.125.000
20	**Beboeting en imagoschade door schending van de privacy (overtreding van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG)).** Processen rond persoonsgerelateerde gegevens worden niet goed uitgevoerd, waardoor privacygevoelige gegvens op onjuiste plaatsen terecht kunnen komen.	Aan plan van aanpak AVG wordt gewerkt. Bewustzijn voor privacy-schendingen scherp houden, de uitvoering - en vastlegging van processen toetsen en waar nodig verbeteren.	10%	300.000	Mogelijk bedrag boete per overtreding € 300.000. Kans relatief gering.	30.000
21	**Hogere kosten (eigen) organisatie OVDG'en (Officieren van dienst geneeskundig).** Na opzegging door het Witte Kruis van het (doorlopend) contract voor inhuur van OVDG'en ontstaat het risico dat de uitvoering van deze taak door de VNOG zelf, hogere kosten met zich brengt.	Uitwerking van de uitvoering van deze wettelijke activitiet door de VNOG waardoor inzicht ontstaat welke mogelijke extra kosten daarmee gemoeid zijn.	50%	375.000	Mogelijke extra kosten voor uitvoering organisatie OVGD'en voor 3 jaar.	188.000
					totaal weerstandscap.	**3.500.000**